

Кољо

СРПСКИ НЕДЕЉНИ ИЛУСТРОВАНИ ЛИСТ

Број 91 25 септембар 1943 Дим. 5



Велики дан Србије

Boža Rađa primio je u svom Главном стану, u toku prošle nedelje, претседника владе Народног спаса, армиског генерала г. Милана Б. Недића. О том пријему изdato је следеће службено саопштење:

«Boža Rađa primio je 18. септембра у свом Главном стану српског претседника владе армиског генерала Милана Недића.

«Пре пријема код Boža Rađa министар иностраних послова Rađa фон Рибентроп имао је дужи разговор са српским претседником владе о питању будућег развоја у Србији.»

По повратку претседник г. Недић дао је следећу изјаву:

«Уче, 18. септембра, имао сам ослободио чест да будем примљен у аудијенцију код Boža Немачког Rađa Adolfa Hitler. Пре тога био сам такође примљен и од стране министра иностраних послова Rađa, Господина фон Рибентропа.

«Том приликом изложио сам им жеље и потребе српског народа и разговарао о будућности Србије.

«Уједно сам им најчешће захвалио на почасти, коју су ми овим пријемом указали као претставнику Србије и српског народа.»

Службено саопштење и изјава претседника г. Недића јасно и убедљиво говоре не само о необичној важности ове посете, већ и о томе да је у животу Србије и српског народа наступила значајна етапа. Ова посета, видљују признавање напорима владе Народног спаса, имаће, како се из Меродавних

тумачења види далекосежних последица у будућности Србије и Српства.

(Снимак: А. Симић)

Слава Цркве „Ружица“



Црква „Ружица“ свечано је прославила своју славу „Малу Госпојину“. Чинодејствовао је митрополит г. Јосиф из асистенције више свештеника и ђакона. После службе божје одржана је литија, а затим отслужије по мен пред костурницом војника са грађанима у граду.

Двогодишњица добровољачких одреда



Помену који је приређен палим добровољцима по водом двогодишњице оснивања првих добровољачких одреда присуствовао је претседник владе генерал г. Недић са члановима владе.

Пре неколико дана завршило се две године од оснивања првих добровољачких одреда. Првим одредима следили су други, нови, и ускоро је образован Српски добровољачки корпус. Можда се никад неће доволно рећи о значају и родољубивој улоги о стварајачком појету омладинаца који су, у једном судбиноском часу Србије, скривши и сву тежину часа, али и лепоту пожртвованости и службе отаџбине, похитали да се с пушком у руци боре за спас земље, њену безбедност и будућност.

У току ове две године добровољачки одреди, Српски добровољачки корпус дао је пуно доказа о својој виталности, о младалачком самопреровезању, о непоптедном залагању, из љубави за земљу. Многи су своје младе животе положили у тешким борбама,

у скоро свим крајевима Србије. И по водом двогодишњице оснивања добровољачких одреда одржан је и помен двесточетрдесетшесторици добровољача који су пали у борбама, дајући добровољно своје животе.

Помену, који је приређен у понедељак, 20. септембра, у Саборној цркви присуствовали су претседник владе Народног спаса генерал г. Недић, чланови владе, генерал г. Јопић, командант корпуса пуковник г. Мунцић и друге угледне личности. После свечане службе Божје и помена одржао је говор прота г. Луковић који је у свом полестном говору изнео велике заслуге оних младића који су се жртвовали за спас земље.

»ОСВЕМУ И СВАЧЕМУ«

НАЈВЕЋА БИБЛИОТЕКА НА СВЕТУ

У целом свету познате су многе библиотеке чувене по својој вредности и великом броју књига. Међутим, сада је створена у врло кратком времену, велиосим еакупљањем књига за немачке војнике на фронту, највећа библиотека на свету. Она броји 36 милиона књига, које су поделено на 151.000 библиотека на фронту.

СНАГА БЕНЗИНА

Мало људи може да замисли колико огромно много коњских снага има у једном литру бензина. Када би имали само идеални мотор на расположењу, у кемо се он произведе снаге не би виши губило. Један литар бензина би могао потпуно напаравати ауту у тежини од десет тона да на спиралном путу дигне у висину од 300 метара.

КАКО СЕ НЕКАД УЛАЗИЛО

Некада се сматрало непристојним ако би посетилац куцу на врата. Ако је неко хтео да уђе, морао је да гређе на вратима. На вратима француских краљева стоеао је у ту сврху парочити чешаль.

ОД ТРИ ИМЕНА ЈЕДНО

Крштење новорођенчади не обавља се свуда на исти начин. Има најразличитијих начина крштења. У известним крајевима Египта, кад родитељи жеље да даду детету име, они одаберу три разна имени. Затим запале три свеће и свакој даду по једно од изабраних имена. Већа добија име оне свеће која је последња дрогорела.

На насловној страни:
Лепи плодови родне земље...
(Снимак: А. Симић)

Главни уредник Миша Димитријевић (на путу) * Заменик: Уредник Бранко Токић * За фотографије Александар Симић * Цртач Ђорђе Лобачев (на путу) * Уредништво Пеонкареова ул. бр. 31. Телефон 25-010 * Владисав и издават Српско издавачко предузеће А. Д. Јован Тановић * Администрација Дечанска 31. Београд. Тел. 24-001-10. Штампа „Штампарија Београд“ А. Д. Дечанска 31. Тромесечна претплата 58.— дин.

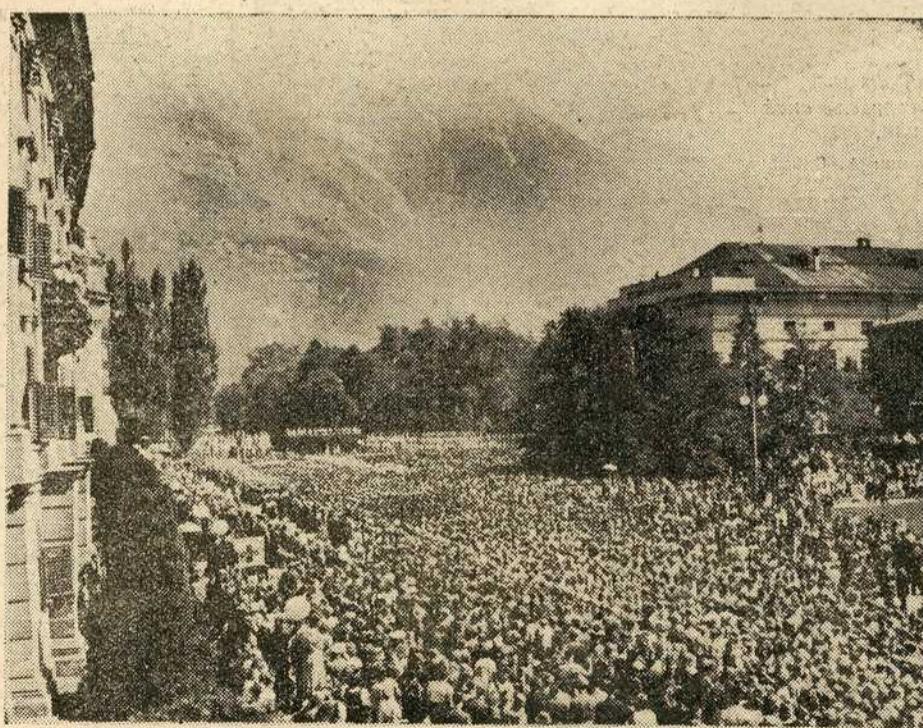
Догађаје



2 — Једна делегација јапанских генерала и официра преследала је ових дана утврђења на атлантској обали, подигнута ради одбране Европе.



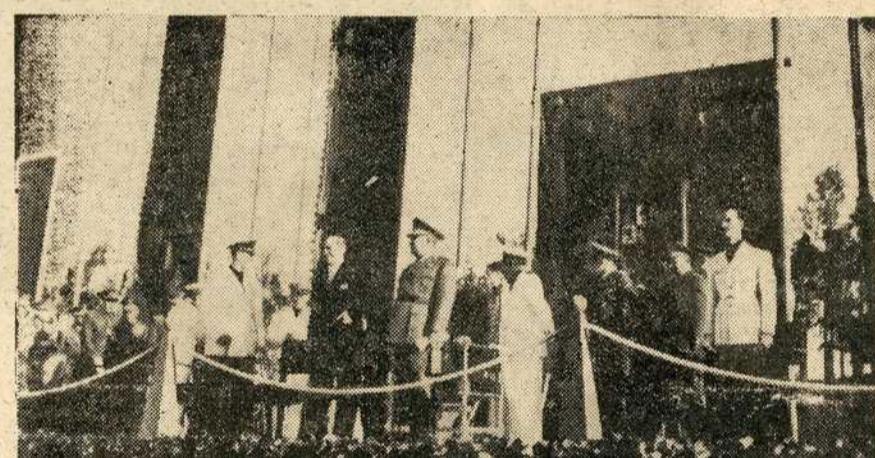
3 — На великом међународном сајму у Смирни нарочито интересовање изазивају репрезентативни немачки павиљон.



4 — Инсбруку одржано је и ове године велико стрељачко такмичење на коме је учело неколико десетина хиљада стрелца из свих алпских крајева. Ово је традиционална свечаност ове дивне алпске вароши.

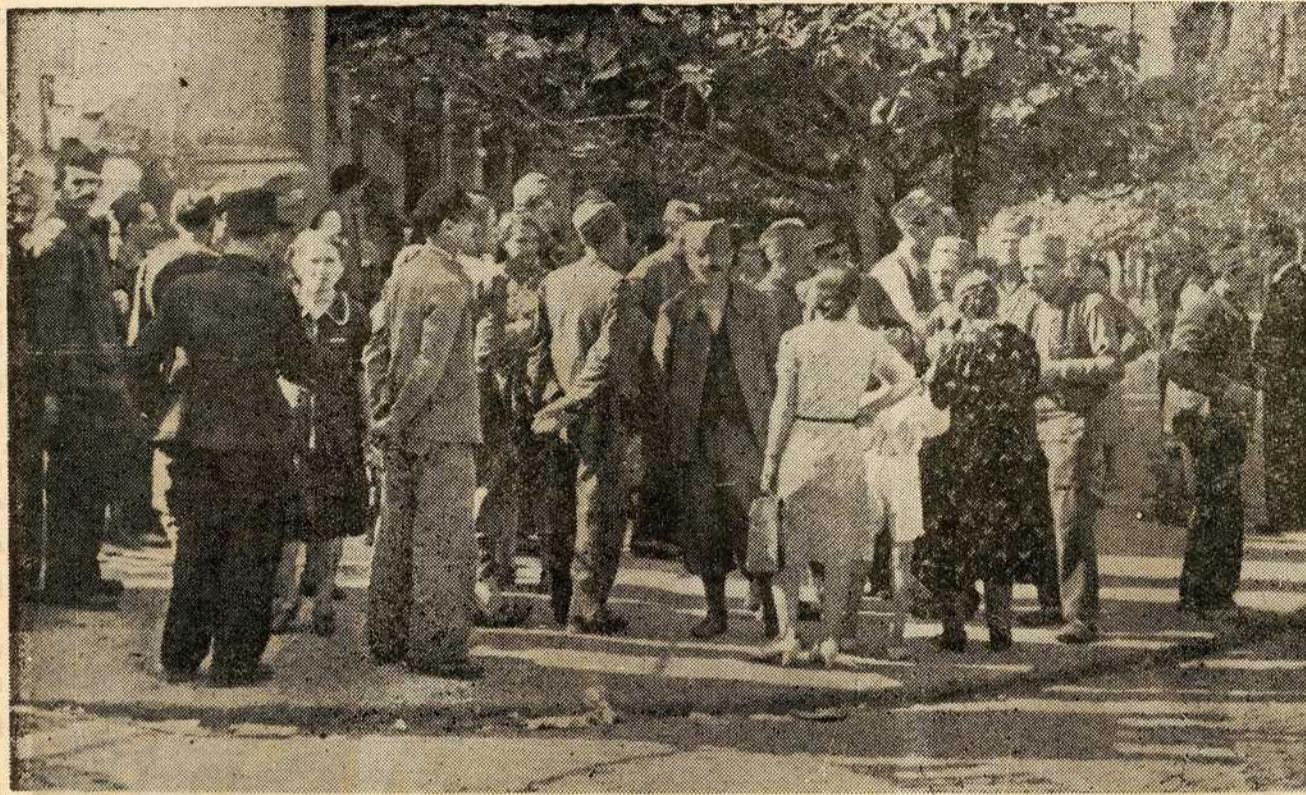


1 — Диче, ослобођен смелим подсигом немачких трију из руку Бадољове клике која је хтела да га преда Англосаксонцима, позвао је одмах италијански народ да под војством Републиканске фашистичке странке продужи бескомпромисну борбу на страни Немачке.



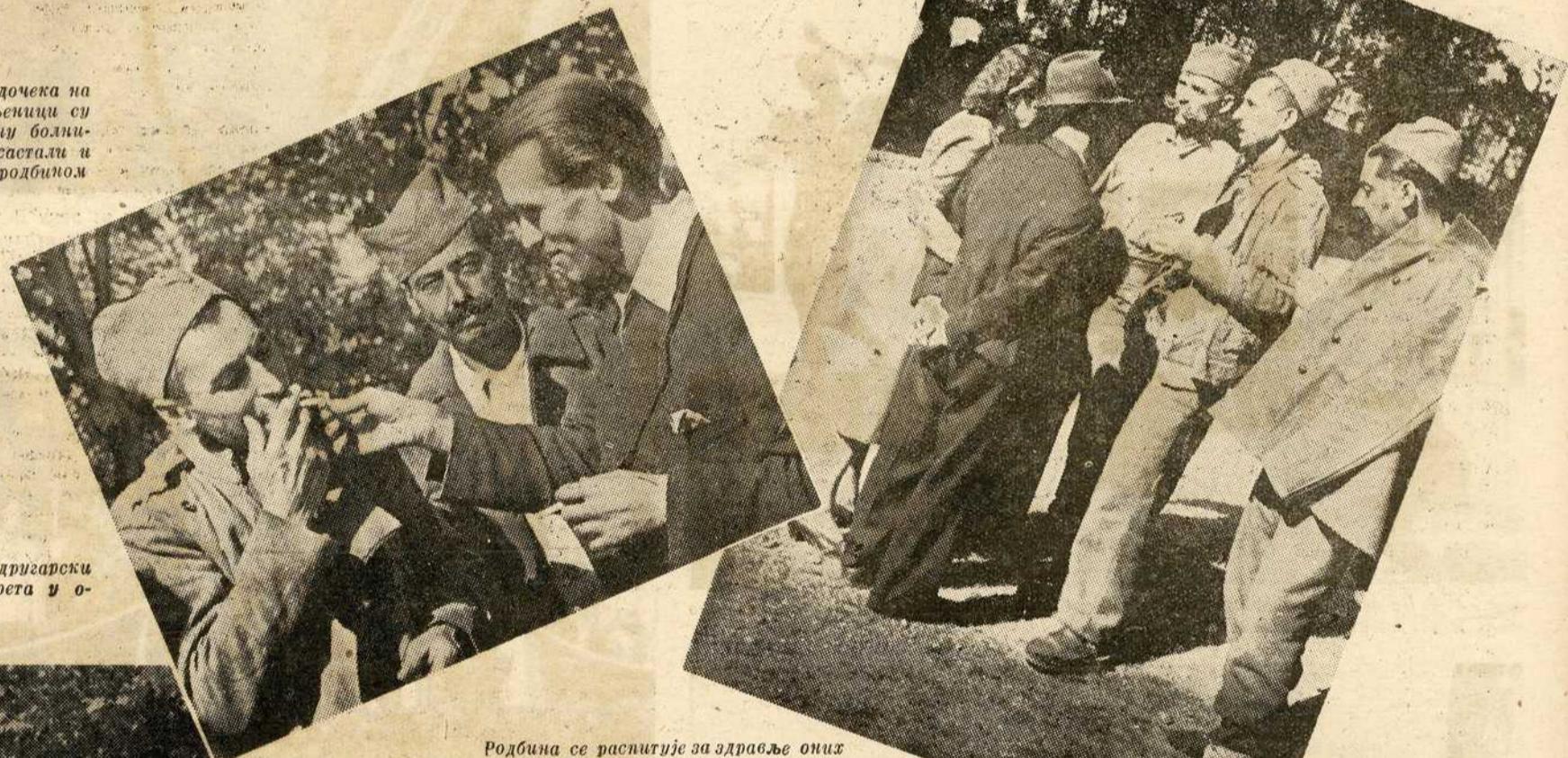
5 — Прослави 1000-годишњице краљевине Кастилије која је одржана у Бургосу присуствовао је и шеф државе генерал Франко. На слици доле: једна шаролика поворка у средњевековним костимима.

(Снимци: В. Ф. А.)



Поново у Отаџбини

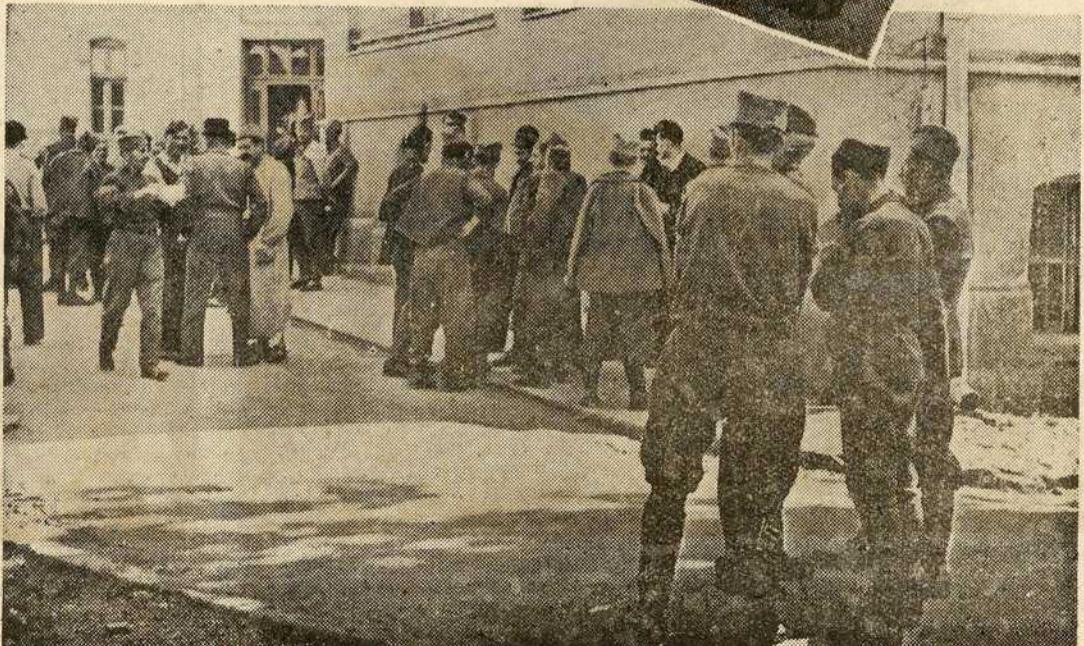
Горе — После дочека на станици заробљеници су упућени у Војну болницу где су се састали и поздравили са родичима.



Родбина се распитује за здравље оних који се још нису вратили.

(Снимци: А. Симић)

Десно — У мањим и већим групама претресају се разни догађаји, оживљавају успомене.



Лево — Отац и син



Прошле недеље вратио се у отаџбину још један транспорт српских заробљеника. Вратило се 948 подофицира и војника и то је био највећи транспорт наших драгих синова, отаца и браће из заробљеништва. Као и увек раније тако и сада њима је на железничкој станици приређен срдачан и братски дочек. У име претседника владе Народног спаса генерала г. Недића поздравио их је министар г. Веселиновић. После првих поздрава на српском тлу они су упућени прво у Војну болницу. И ту су имали и имају прилике да се нађу са својима. Да се поздраве, да се изљубе, и да кажу једни другима све оно што им лежи на срцу.

Састанци су били узбудљиви. Састајали су се отац и син, браћа, долазили су рођаци и пријатељи, познаници. И у кругу Војне болнице, веће и мање групе заробљеника који су се исто враћали — и они — родбине и пријатеља неколико дана провели су у животу и другарском разговору. Распитивањима, разуме се, није било краја као ни подробном обавештавању о онима који су остали, и који не се, такође, једног дана вратити.

А после неколико дана проведених у Војној болници, ради указивања потребне пеге, они су се разишти својим домовима, вратили се својима.

Они су поново у отаџбини која их је радосно прихратаила.

Дедне септембарске ноћи

ПИШЕ: ПАВА ЗАГОРЧИЋ

Било је то једне ведре септембарске ноћи без месечине. Небо је било осуто несташним звездама. Из густе покрчина извиривали су саме врхове топола чије је меко шуптало, изазвано дахом ведре ноћи, мамило на сањарење...

Далеко доле, на обали Саве, светлео је град у коме је живот тек починао. Али се овде његова хука није чула. Олавде је изгледао као део неба у коме су звезде биле забијеније, и чије је треперене било јаче.

Све је било тихо. Ништа се није чуло осим дубоког, пријатног Мирјаниног гласа која је тихо причала једну историју. Њен глас, иако тих, звучao је усрд ове тишине.

„Звала се Кармен. Живела је са родитељима и браћом, вољена и мажена. О њој се много причало, јер је била необично лепа и умилјата. Висока, витка, дуге, прве косе, сплетене у два плетенице које су јој падале низ леђа. Лице је имала фино, уско, иежан, таман тен, прве извијене обрве. А што је било најлепше, што је њеном лицу давало особиту драж, била су лемо извајана, чулна уста и очи: крупне, плаве очи, увек сањаљачки полузватворене, осичене дугим трепавцима.

Родила се на обали мора. Одрасла је на његовом мириском жалу, обасута топлотом сунца које ју је обилно грјало. Уживала је у његовом плаветнику које се у даљини спајало с небом. Најздовољнија је била у својој ували, у коју је сваког дана одлазила да на миру сађари и да се нагледа мора. Као да су јој очи примиле његову боју, јер су се мењале: каткад су биле плаве као морске дубине, а каткад су имале смаргадно зеленој боју. У време непогоде посталаје су тужне, трепавице су падале а лепи сјај очију губио се.

Имала је 19 година. Било је већ време да се удаје. Родитељи су јој избрали најбогатијег, јер су желели да њихова Кармен и у новом дому може да настави удобан живот какав је код њих водила.

Али Кармен није хтела да се удаје. Молила је родитеље да је оставе још мало. Па ако се уопште и не би удала, не би било страшно, јер је њој код њих пајлеви. Радо су прихватили ту њену будућност, јер су мислили да она, из љубави према њима, пеће да напусти родитељски дом.

Због љубави и није хтела да се удаје, али, не према родитељима већ из љубави према младом калуђеру. Био је леп и млад као и она. Волео је море и често је блудео ногледом по њему. И док је Кармен седела мирио у својој ували, предана сновима, он је дуго штетао. И сваког дана је затицашао тако удубљену, опијену. Није знао да се увукao у душу младе девојке. Ње-

гове лене, бадемасте очи, сретале су свакога дана устрептале плави поглед који је изазивао немир у њему. Свијала му се та усамљена девојка, јер је назирао њену фину душу и племенито срце.

Није сама не зна како су се приближили једно другом. Она је и даље дојазила у увалу, али није све време у њој проводила. Ишла је с њим далеко, уз обалу, верала се по стенама и тражила школске. Уморни, седали би заједно и причали. Каткад би одлазили у њену увалу и сањарили. И били су срећни. На будућност нису мислили, јер нису смели да мисле.

Текли, лепим данима и сањарио. У среди најељаших сноva као мульja би мислила мисао: она се удаје за другога. Они су му се пуниле сузама, очајањем и гневом. Проклињао је судбину, час кад ју је узео, самога себе и своју лубав. Сати су пролазили, а ње није било. Нада га је напуштала. Већером је одлазио тромим кораком, туј од бола...

Тај дан су цео провели заједно. При заласку сунца, под навалом тек пробубених страсти, она му се предаде. Није осетила ни страх, ни грижу савести. Знala је да му мора пружити све што може, понито му живот не може дати. Била је срећна јер је задовољила своју прву и једину будућност. Задовољство ју је сву испунило, јер се сада неће уdatи ни за кога.

Дошаоши кући признала је мајци све. Испричала је сасвим равнодушно и насмешнија се на мајчине ужаснуте крике. Осећала је неко свирено задо-

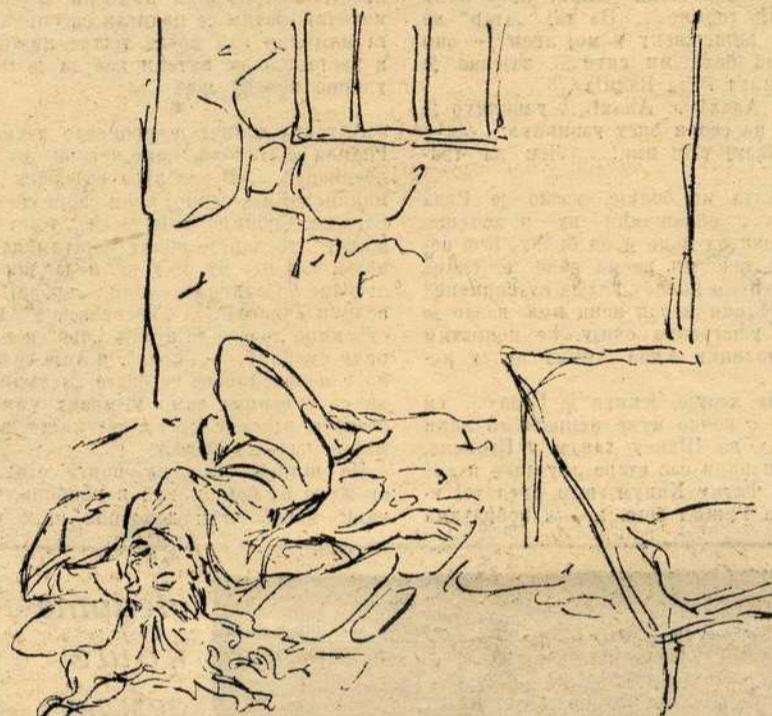
свата, различите токсине (отровне) компоненте које у облику инфекције мање или више, а кадкад стапно утичу на различите оргane у нашем организму, па и на жељудац и црева. У групу тих токсичних утицаја долазе на првом месту оболења крајника и квани зуба. Поред тих инфекција и начица и хигијене исхране, дошли су у обзор и душевни и животни утицаји који, преко нервног, а нарочито вегетативног нервног система, утичу на функцију свих наших органа, па наравно и жељудица и црева. Тим поводом треба рећи да једна од претпоставака како настаје жељудачна гризлица тврди да се она јавља само код особа код којих живчани систем за то даје подлогу.

Друго: треба znati да сваки бол у трбуху или поремећај у варењу или осећај гризлице не мора да значи да постоји гризлица. Наш савет врло брзо и олако постavlja дијагнозу жељудачне и дванаестопалачне гризлице. Међутим такву дијагнозу не може ни лекар, често пута, да постави са сигурношћу без других, допунских прегледа (рентгенски преглед, преглед жељудачног со-ка и столице). Због тога је, када ови прегледи нису извршени, увек питање да ли болесник заиста болује од гризлице. Од коликог је то значаја не треба ни наглашавати; јер од тачне дијагнозе зависи и правилно лечење. С тога не може се доволно нагласити чињеница да лечење гризлице треба предузети тек онда када је потпуно сигурно да болесник од ње болује. Осим тога оно не сме бити шематско: за све случајеве, јести начин лечења. Према месту где се оно налази, њеноj величини, тегобама које она проузрокује, дужине трајања тих тешкоћа итд. зависи и лечење. Због тога је најбоље да лекар у сваком поједином случају, одреди лечење, а да се болесници не лече по томе што су видели или чули преко других болесника од гризлице или преко списка који о томе говоре.

Данаас постоји већ приличан број начина лечења жељудачне или дванаестопалачне гризлице. Међутим основни симптом мајчина је: што већи телески, а нарочито душевни мир и правилна исхрана, тј. дијета. Када је то испуњено — или тек тада! — и остало лечење може бити од користи. Болесници треба да буду на чисто да нема тих благотворних инјекција које — само one! — могу да излече гризлицу, ако нису испуњени општи хигијенско-дијететски услови.

Пре неколико година уведено је за лечење гризлице, давање инјекција аминокиселина. У том правцу постигнути су лепи успехи. Пред сам овај рат покупано је са лечењем жонским и мушким полним хормонима. Иако рат није ногодан за научна и медицинска испитивања, ипак, према писаним медицинским часописима, постигнути су у том правцу очевидни резултати. Напослетку, последња вест коју доноси страна литература — и коју смо и мы забележили — јесте лечење гризлице хормоном коре надбubrežне жлезде. По свemu изгледа да је правља лечења гризлице хормонима, опралдан, јер нема сумње да и хормони (продукти лечења жлезда са унутрашњим лучењем) играју велику улогу у постапку гризлице (позната је нпр. веза између вегетативног нервног система и хормона; затим, тегобе услед гризлице појаршавају се у пролеће и у јесен, што се такође доводи у везу са лечењем хормона итд.). Али та испитивања још нису завршена. Данаас их је тешко и завршити јер, пре свега, нема доволно препарата хормона који долазе у обзор. После рата, када буде више лекова и када буде било могуће вршити испитивања у већем обиму, показаће се колико је вредност новог начина лечења.

Др Н.



Кармен која никаквих тајни није имала, није ни ову дуго могла да чува. Пекла је савест што је лагала мајку. Често јој се огледао немир и на лицу и у држачу. И када већ није могла да издржи, признала је мајци своју лубав. Мати ју је разумела. Желала је да јој помогне, али није могла. Знala је да не њену кћи морати пешито да жртвује: име и породицу, богатство и свој лепи глас или своју љубав. Мајка ће све учинила само да јој кћи не пати, али узалуд: отац је имао да одлучи.

А он је показао много мање разумевања. Сматрао је за лудост да његова кћи воли человека недостојан је. Није могао да разуме њену љубав и љутњу се. Наредио је да се не појављује пред њим док јој вереник не дође и не преда је њему.

Настало је велико спремање за весеље. Сви су у кући са радошћу очекивали дан, када ће Кармен постати жељудачна божја Богородица. Само је отац, мало разочаран, мислио на тај дан, мајка га је са стрепњом очекивала, а Кармен је желела да га не дочека. Седела је у својој соби и плачала. Каткад јој би се чипило да сања, устајала би и подазила напоље, у увалу. Али, већ на вратима би се уверила да није сан. Затицала би ужурбano кретање послуге по дворишту и попово се враћала у собу, сваки пут срећнија.

У рано јутро, два дана пред свадбу, изиша из куће и одлучно пође пут увале. Као да је знала да ће тамо затећи онога који је већ неколико дана узалуд чекао. Натпо је много више него она, јер је осим бола осећао и разочарење. Није могао да верује да би она могла да лаже. Увек га је тако одано гледала, а из свега држача видело се да га много воли. Међутим? Већ неколико дана не долази у увалу и ако је по цео дан чека. Чуо је да ће се ускоро венчати. Није могао да замисли да би она то могла да учини. А ако би морала, дошла би бар да му објасни и да се оправсти.

Јутром је долазио пун нале да ће је затећи. Очекивао је мислени о про-

вљество да мучи one којима је до скоро претстављала највећу радост, да се свети на овај начин...

Отац је био ван себе од беса кад је сазнао. Наредио је да је затворе и нико да јој се не приближи, нити разgovара са њом. Додавали су јој храну кроз прозор и брзо одлазили, као да је окужен.

Како је она провела два дана у соби нико није сазнао. Трећија дана, на позив да прими храну, није се одазвала. Ушли су унутра и видeli је да лежи, с благим осмехом на лицу, као да спава. Да ли се отровала или је пресвисла, никада нису сазнали...

На све нас прича је оставила дубок утицај. Премели смо се у доба што у памни буди романтична осећања, у доба у којем је живело несреније деvoje...

Сви смо бутили. Само су точоле јаче шумиле као да је и њих гапула тужна судбина још једне лепе Кармен...

**Заветни
НАШ ГЛАВАКАРД**
Како се лечи жељудачна
и дванаестопалачна
гризлица?

У једном од последњих бројева нашег листа изашла је кратка белешка о једном новом начину лечења гризлице („чира“) у жељуду и дванаестопалачном цреву. Тим поводом добили смо, са више страна, писма у којима се тражи детаљније обавештење о том начину лечења.

Неоспорно је да код нас све много болује од жељудца и црева. За то могу постојати многи узроци. Један је, несумњиво, начин исхране. Али то не само што није једини, него вероватно није и главни узрок. Много је вероватније да је важнији узрок честих оболења жељудца и црева код наше-

га, различите токсине (отровне) компоненте које у облику инфекције мање или више, а кадкад стапно утичу на различите оргane у нашем организму, па и на жељудац и црева. У групу тих токсичних утицаја долазе на првом месту оболења крајника и квани зуба. Поред тих инфекција и начица и хигијене исхране, дошли су у обзор и душевни и животни утицаји који, преко нервног, а нарочито вегетативног нервног система, утичу на функцију свих наших органа, па наравно и жељудица и црева. Тим поводом треба рећи да једна од претпоставака како настаје жељудачна гризлица тврди да се она јавља само код особа код којих живчани систем за то даје подлогу.

Друго: треба znati да сваки бол у трбуху или поремећај у варењу или осећај гризлице не мора да значи да постоји гризлица. Наш савет врло брзо и олако постavlja дијагнозу жељудачне и дванаестопалачне гризлице. Међутим такву дијагнозу не може ни лекар, често пута, да постави са сигурношћу без других, допунских прегледа (рентгенски преглед, преглед жељудачног со-ка и столице). Због тога је, када ови прегледи нису извршени, увек питање да ли болесник заиста болује од гризлице. Од коликог је то значаја не треба ни наглашавати; јер од тачне дијагнозе зависи и правилно лечење. С тога не може се доволно нагласити чињеница да лечење гризлице треба предузети тек онда када је потпуно сигурно да болесник од ње болује. Осим тога оно не сме бити шематско: за све случајеве, јести начин лечења.

Према овом начину, постоји један лекар, Миодраг Петровић, машински техничар



Болови гине старији!

Добро је да познајемо ПИРАМИДОН и да се у ово средство можемо поузати!

Pyramidon
таблета
Против болова
Оглас рег. С. Бр. 10.999 од 6-X-1942

Добија се у свакој апотеци

Заробљеницима

Шаљемо вам топли поздрав из малене Србије.
Живи били, здрави били.
Њено срце на месту је!
Њено срце здраво је и здраво ће увек бити.
Жива је снага Србије!

Ниш Миодраг Петровић,
машински техничар



Далюја

РОМАН ОД ВУКЕ ПОП-МЛАДЕНОВЕ

(3)

Јусуп Паша се трага... Не!... Не Дина ми и Алаха ми!... Од Призрен, од Митровицу и Вучитри, па одтле да далеко — узвикнуо је Јусуп — Дом ти се слави... Твоји седам сина, седам Падишахових низама што ги поклонију прво Алах па Шемса, твоја добриња и убавиња, алем камен су у чаму чалну ти... Како сунце греју хад у свет ускоче... А Алта, најубава од најубава твоја јединица, у срце је на сви коленовићи, Аге и Пашини, а, ако је воља Алахова валаја скоро евадбу да правимо..., окренуо је мудро Јусуп паша разговор, јер је на челији Валијином опазио испод ока две модре жиле, које су одскочиле и подрхтавале му на слепоочницама — и стави обе руке на груди, сагао се и учинио "темена"...

Валија се залихао на "сијадту" на коме су завалени на јастуцима седели један према другоме, додирнући челом о земљу те учинио и сам темена, па поклонивши се казао: Шућур, Јусуп нашо... Уста су ти Алаков извор из кога тече мелем, болнога да лечи... А моје срце болно је, и нема на кога да кажем — смрачио се одједном Риза Валија и уздахнуо дубоко.

Јусуп је распиро зенице, ударио се во колену и узвикнуо:

— Казу!

...Брата немам, а достови пријатељи... знајеш!... Аллах зар испрати тебе да ми лакне... да ми помогнеш.

— Казу... Узвикнуо је опет Јусуп сав у ватри и подскуочио са седишта.

— Алта ми је цвет на срце; цвет на живот мој... Родила ми се кад ми је Шемса Ханум напунила шеснаест година и кад ми је била блага и мила како крв у срце!... А Алта... потече ми како „бенетски“ мирис кроз кућу осамнаест године... За тај „атар“ не доведе више жену у мој арем — очи и душа беху ми сити... зајецао је одједанијут Риза Валија.

— Аллах!... Аллах!... узвикнуо је Јусуп па сео и опет узвикнуо:

— Казу! шта има!... Лек да тражимо!

— Алта ми болује, казао је Риза мукло... обращчини ву пожутеше, крије очи од мене и од браћу; неф нема. Не тече ми песма како до скоро кроз кућу, а удалбу кој да ву спомене?

— Велики мерак неки има, казао је Јусуп ужагрених очију, не испратим моју малецу Ајша Ануму да гу испита...

— Не казује, јекнуо је Риза... Ти знајеш с колко муке испрати ги лани за вољу на Шемсу ханум у Вранску, да се извиди сас старе другачке и сас сестру Фатну Ханум, што пред тој удаде за Рушид бего, мојега побратима

а од туд како дођоше моја кућа про-плака.

— Да неје Таур?!... Сикио је Јусуп паша и трага пиштолј из појаса; — тој ако је утепај!...

Риза се заљуљао на меству, заклонио лице у крило и признао:

— Не могу... татко сам...

Напољу на четири мнијарета разлегла се песма муезина. Пријатељи су се простили по земљи и узели вечерњу молитву, затим се подигли са сирцадета мамурија као после тешке пијанке, и раставили се ћутећи као да је гром ударно између њих.

*

Алтанин живот је пропевао песмом. Родила је Николи своје четири сина и две ћерке... И све кроз весеље у домаћинској и угледној кући свога свекра Стојана Србинца који знаје „лезет на живот“, те дарује снаху богатим даровима, кад год му је у кући заплакало детење. Славио се мали „кравај“ и велики „кравај“... „Треће вечер“, кад суђенице долазе га играју „оро“ и проричу судбину, — „креме“, и лије се вино и песма, говоре се благе „лакрије“ да се суђенице тамо у мраку умилостиве и пресуде срећу детењету које мирно спава у новоју.

На широм отворену порту стизале су жене из комшијука и родбина, чији, измеђари и доносили прво ма-

ле повојнице у чистим белим „бошчалицима“ увијене сахане са татлијама и баклавом, а после се повијали под тешким бакарним „симијама“ на гла-ви, пуним масних и укусних јела, пита и гибаница и дарова за „тиринову“ — улазиле су жене кроз густу засађену башту Стојана Србинца, испод тешког и лисаног османлауха пред кућом... Долазиле јој сестре и заове и најмилија и робена дилбер Стојанка. И куниле се око Алтана која је лежала па постельји као велики размисијани цвет и смејала се у срећи.

Долазиле јој апуме што се онако тешко огренише о њу, јер је часна жена и домаћица и мајка голема... А из склона криштеље окупљао се уз софру сав град и далеко преко зидова разлегала се песма јер је Стојан сват на „Таур Тому“ те му се гледа кроз прсте — а Алтана одлежала и усталла, двори госте, целива попа и дарује редом све старије гостије чејчели кошуљама... А године пролазе.

*

Најмилије, прво Алтанино чедо Томче, расте... Алтана савија руке око њега, гизда га и облачи као некал себје и крије га, да га младе апуме са доксада не гледају много и да га не урекну својим дивним и чежњивим очима...

Тома јој је најмилије чедо. Она се никад није питала зашто, али је осећала, разумевала ногле у потештвости, да је он везује за слатку прошлост, за исповратну младост и први и кратки „севдах“ њенога срца и најлу и бразу њену удалбу.

А Тома огањ жив... Избила га ме-ке најснице, снага му крта и зомни као некада у његове мајке... Гори кар проће кроз сокаке, па пронуције поред њега младе апумице у свиленим димијама... Гори кад отиде у госте код Таур Томе деде свога, те се тамо скупљају младе жене и левојке на „лав“ и седење... Гори кад отиде у Бању у госте својој тетки Дијабер Стојанки, те га она гости по недељу дана и признаје младе пиганке, да му уларају у деф и дајре, песме да му певају те да се врати у град разграђан и „на ћеф“ — али не бегенине још ни једну девојку... Још се „гали“ мајки на скуту и на недра, само ноћи отвара пењере да му мирис улази у собу док месечина греје и илопоће камене чесме у сокаку.

Тада, кад се нико није надао дошао издалека да се извиди са градским апумама, својом сестром и Алтаном... Шемса ханума, а са њоме лепотица Алта, што јој лице трепери као мало сунце кад скине ферену... Бела и танана као замбак... И узрело се чео град, кад је једне вечери „Фајтон“ уточио у блато и кралину и окружен гавазима стигао пред Рашид бегов конак.

Алтана је прва да види кјучук Шемсу и њену јединицу што је оловно у својој чистој и тојлој младости враџинама и молитвама од Бога измолише... и прве боре на лицу Шемса ханума... Нале су једна другој око врати и заједале као сестре.

Ханум... Ханум, клицаја је срећна Алтана; — колко године прођоше! и прилазила Алти, дизала је рукама у вис, лаку и танану и љубила јој крупне и зачућене очи.

Кэм... јагње моје... очи моје!... кликата је Алтана свом снагом и очарањем некадашњих дана и свога здравог материјства и притезала малу апумицу на своја још нити изгубила од своје царске лепоте, млада Фатма сестра Шемсе бејовиће и остала хануме пљескале у руке и клицаје задовољно и не санђују велику и слатку тајну коју су Алтана и Шемса ханума послиле у своме срцу.

(Наставиће се)



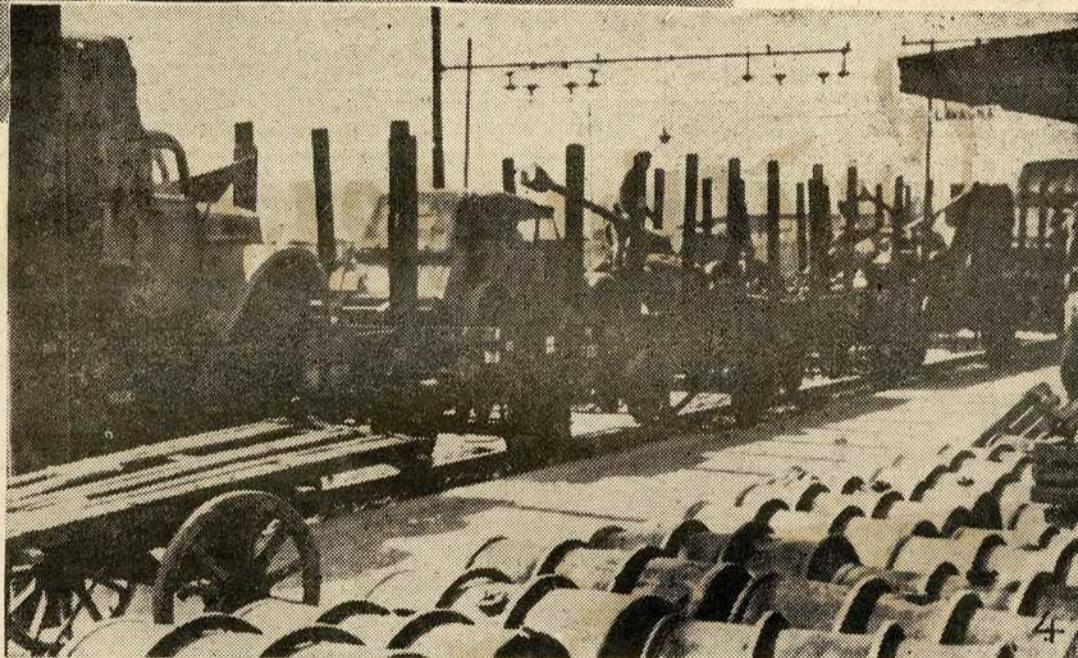
Лепоте
наше
земље

Један диван пре
део Србије: Гуган
под Новог Пазара.

(Снимак: инж. Драг.
Марковић)

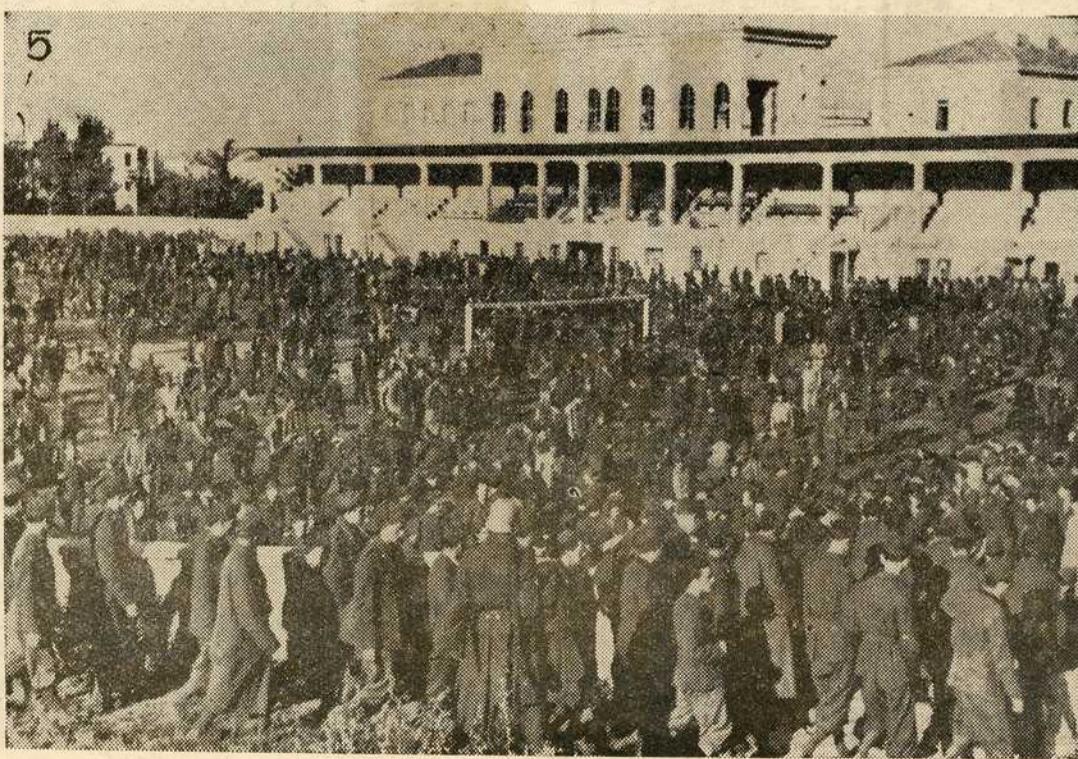


1 — Славни афрички борац генералфелдмаршал Ромел преузео је команду над немачким трупама у Северној Италији.

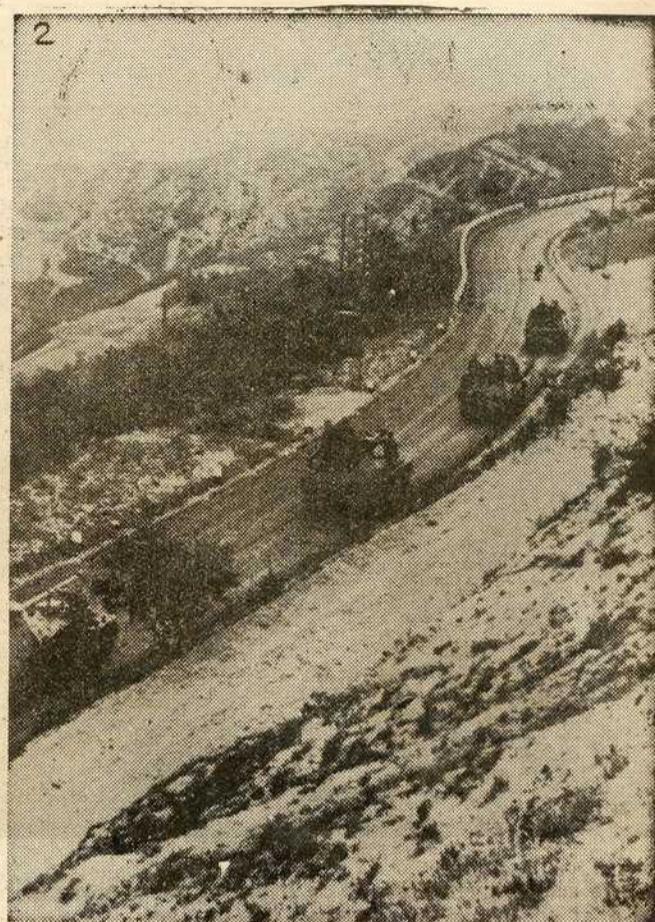


5 — Разоружане италијанске трупе интерниране су на великом игралишту у Бочену.

(Снимци: В. Ф. А.)



5



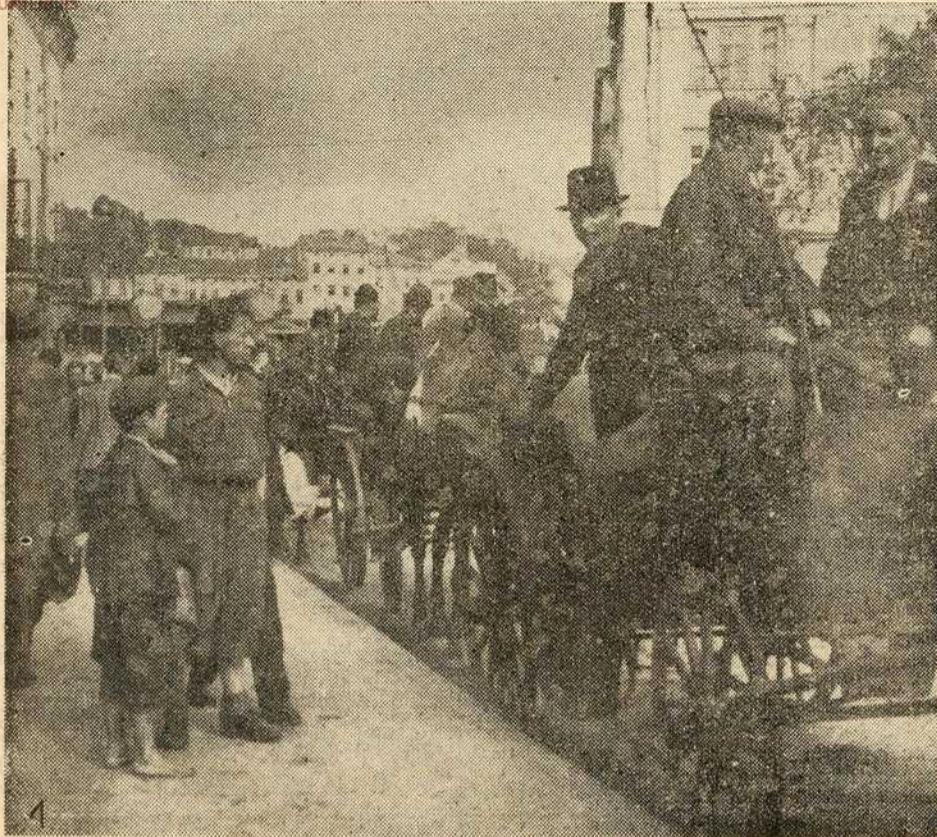
2



3

Ромел у Италији

Последњи догађаји одиграли су се у Италији мучевитом брзином. У сваком случају друкче но што су их замишљали Черчил и Рузвелт на конференцији у Квејбеку после беспримерне издаје Бадольове клике. Са немачке стране предузете су одлучне мере које су издају пресекле у корену. Команду над немачким трупама преузео је генерал-фелдмаршал Ромел, чије само име за немачког војника значи исто што и знак за напад. Мучевитим ударцима немачке трупе заузеле су важне саобраћајнице, разоружале италијанске трупе и обезбедиле своју положај у Северију и Средњој Италији. Савезнички снови о „бескривној штети“ по Италији и прелазу Бренера јадно су се разбили у гробу стварности. У Јужној Италији, код Салерна, осетили су Англо-саксонци, одмах после тога, снагу ударца немачког оружја. Њихове дивизије морале су скупо да плате своје прво искрцавање на европском континенту. Други ударци за плутократе било је ослобођење Дучеа. Под најтежим оклокностима ослобођен је човек коме су Черчил и Рузвелт мислили да суде. Он је опет подигао заставу Италије и позвао свој народ да се бескомпромисно бори на страни Немачке за нову Европу.



По налогу претседника владе Народног спаса, армиског генерала М. Недића, једна делегација српских сељака и радника посетила је Украјину да би упознала живот и прилике у земљи у којој је све до скора владао комунизам.

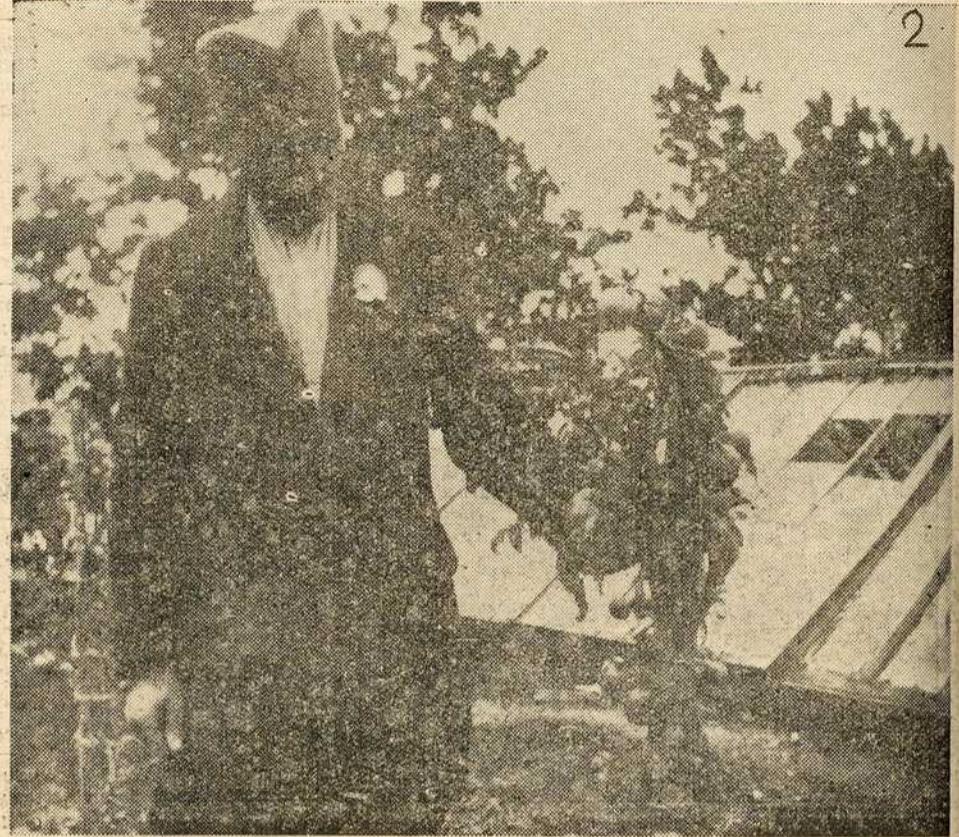
1 — Делегација је пропутовала кроз Букурешт, па је боравила и у Ласову, који је пун трагова двогодишње совјетске владавине (1939—1941). Из Ласова су пошли разни излети ради упознавања са успесом пољопривреде ослобођене од бржевничког система.

2 — На бившем колхозу Мелихов организована је огледна пољопривредна станица у којој су наши вредни баштовани могли са поносом да упореде наше вртарство на селима са угледним у Мелихову.

3 — Српски сељак је направио једну бразду у плодној украјинској земљи.

4 — Наши сељаци су се упознали са украјинским народом. Они су са интересовањем слушали слепог „бандисту“, који је певао о „родној Украјини“.

5 — Наши сељаци и радници разгледали су Виници, град који је требало да претставља слику напретка за време Совјета. Осим неколико репрезентативних зграда, напредак се не примећује. Баш напротив, и у главној улици стоје бедне популарне порушене куће.



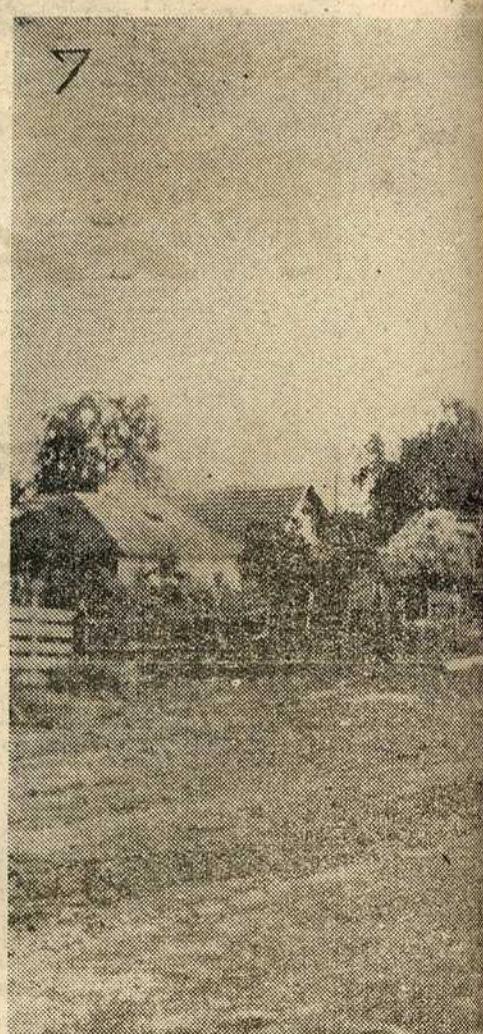
6 — У Виници српска делегација се уверила у совјетско прогонство вере. Цркве у Виници су биле упала порушене и претворене у магацине.

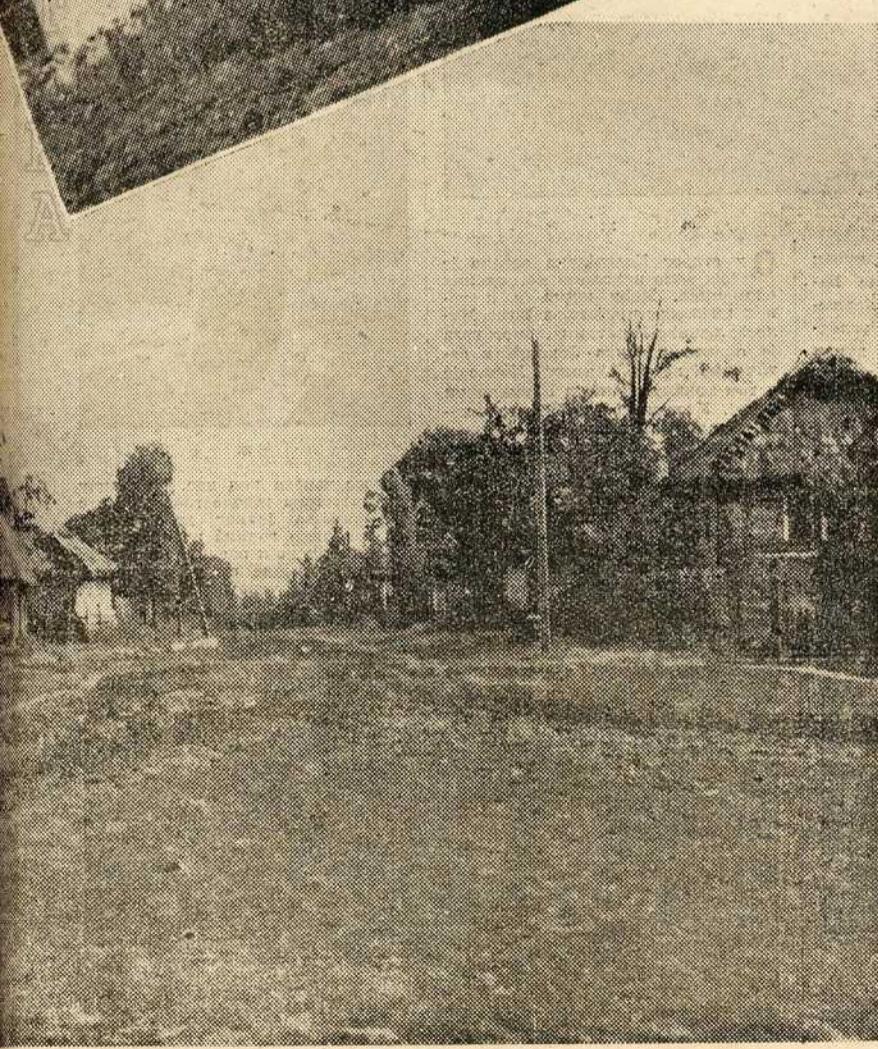
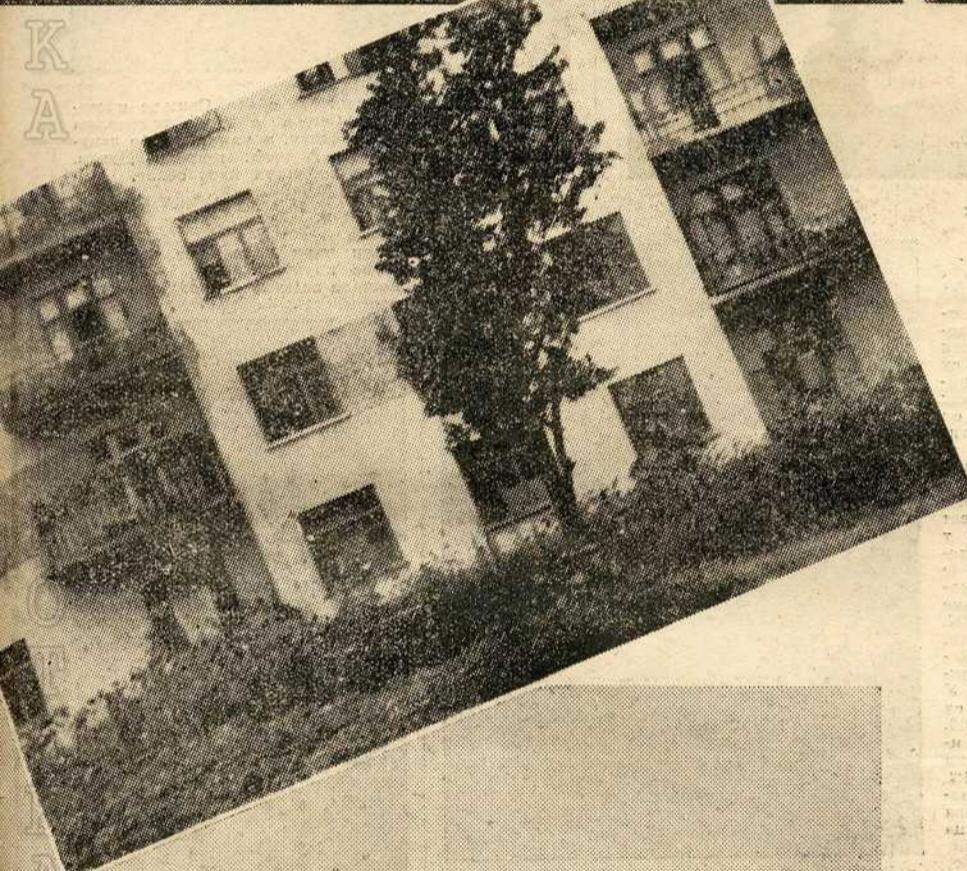
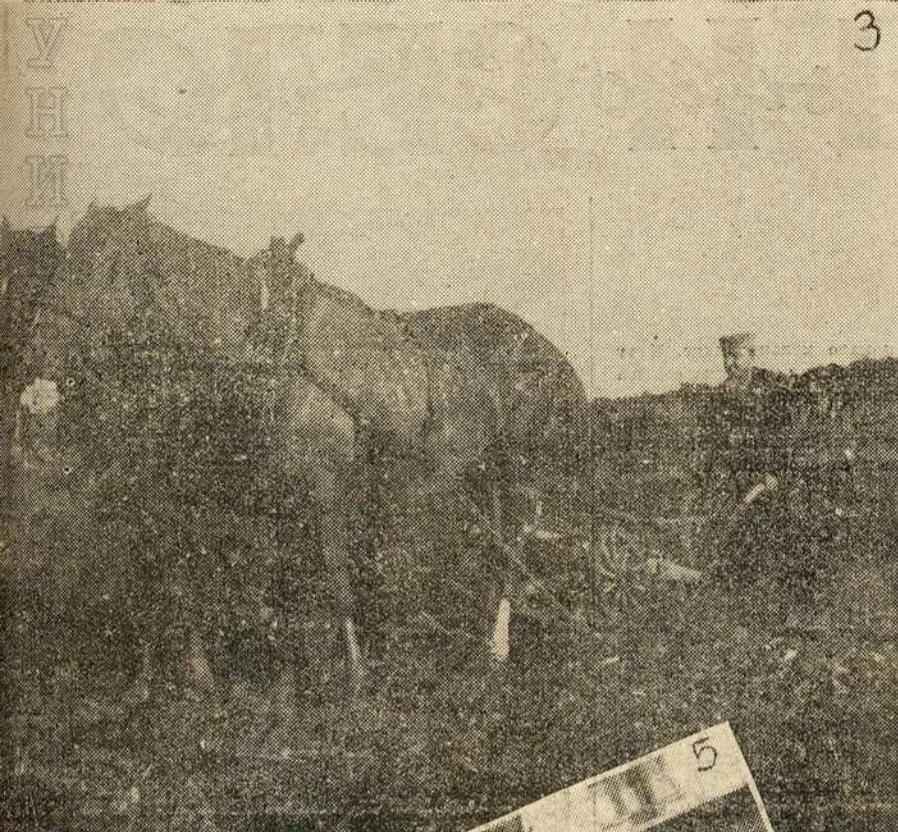
7 — Украјинско село (колхоз Јакушинци) изгледа веома бедно.

8 — Стари српски сељак одржао је дирљив говор на гробу 30.000 украјинских сељака убијених од бржевника 1940-41 године. Виница, град смрти, је доказ да не постоји сволуција бржевизма.

(Снимци: Приватна сајона)

Српски сељаци

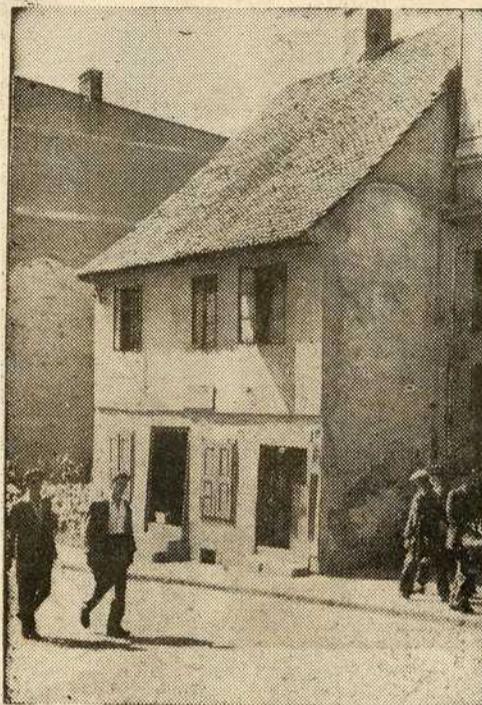




И посетили су
Украјину

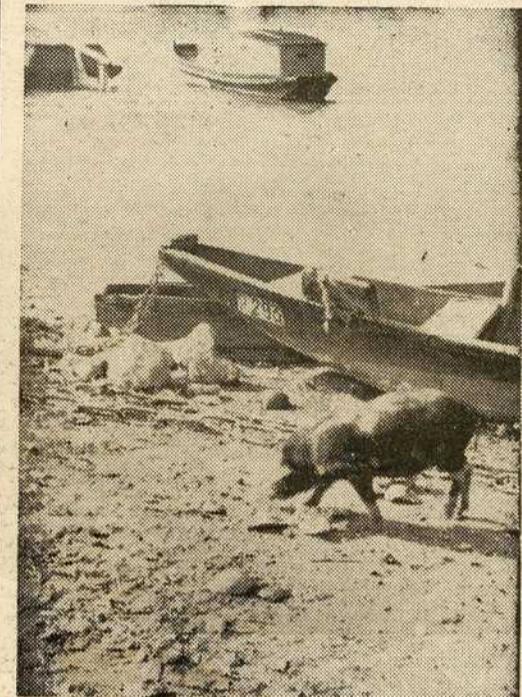


КРАДЬ ЗА РАДНО СЕДО



Стара зграда коју приказује наша слика, једна од најстаријих београдских кућа налази се у једном од најстаријих делова престонице, на Ваши Капији. Типичан је несразмерно велики кров овој кући у Поп Лукини улици.

Јесење шетње по престоници увек су помало меланхоличне. И ту често нехотичну меланхолију извесни призори или извесна сејаша само потенцирају. Понека, стара зграда, понеки кутак изазива успомене и реминисценције. Старе трошне зграде, остаци несталих животијених делова старог Београда, обично у нама изазивају извесну, макар и тренутну, меланхолију. Тако је то и са овом старом зградом са некадашње Варош капије.



Једна идила са Дунавске обале. Свињче и стари трошни чамац. Свиња је веома задовољна што може да риња по блату, а чамац, скоро запуштен чеха свог рибара. А река, широки Дунав, мирно тече и лено се провлачи кроз обале.



Прошли недеље било је неколико уметничких приредби на Коларчевом универзитету. Између осталог била је приређена и успешина претстава Џасјиневог хора. Многобројна публика својим честим аплаузима наградила је чланове хора и самог Џасјина, који су и овом приликом дали доказа о својим уметничким квалитетима.

После скоро петнаест година многобројни београдски љубитељи имали су опет прилике да виде један "сикот" турнир. Многи од данашњих посетилаца фудбалских утакмица нису никада видели ову висту фудбала у коме учествују само по шест играча и који је у своје време био доста омикрен. Био је приређен "брзометни" турнир у коме учествовали БСК, СК 1913, Обилић, Баск, Балкан, Железничар, Палилујап и Трговачки. У финалу састали су се БСК и СК 1913. После занимљиве игре победио је бржи тим "плавних" са 4:2. На овом турниру одиграна је и прва хазенска утакмица после рата.



Мали парк налази се и чувена „сувана крушица“. Она је нечујно нестала заједно с прохујалним временом.



Е во слике једне љупке сељанке. Ревносно чита „Коло“ и жељела је да се „слиса“ са листом у руци. И ето њена је жеља испуњена.



У оквиру претставе шпанских игара ћака школе господе Гарес нарочито је пао у очи млади и даровити грач Никола Трифуновић. Овај гимназијалац свакако ће један од наших најмлађих играча. Један од оних који показују лепе уметничке особине и од која се може очекивати успешан развој.



Дечак је овај веома заловљан. Много воли голубове и пошто је од тате, најзад, добио новаца купио је два голуба. И носи их кући пажљиво у кавезу. Јубав према животињама доказ је нејежне и добре душе. Јер ко воли животиње и кога оне воде, коме су привржене, тај не може бити државни човек.



(Снимци: А. Симић 8, приватна
својина 3)

Од старог Крагујевца остало је још само неколико историјских споменика. Међу њима је и коначак кнежевог пријатеља Симе Милосављевића-Паштромца, онога кога је спевао и Ђура Јакшић у сатчириној песми „Амиџа“. Данас је у том конаку смештен Шумадијски музеј. У њему се чујају предмети од велике важности. Испод симе зграде на месту где је данас

Фолклорне групе имале су и имају много успеха код нас. И у највећим претставама ове висте приређена је и претстава школе господе Магарашиновић, зачетница уметничког обраћавања једног дела наше фолклора. Она је била пева која је на неколико година пре рата веома посвећivala ову пажњу уметничком фолклору који заслужује, а који је сада све више пропао. И њене приредбе имале су увек великог успеха. Па тако последње приређене на Коларчевом универзитету.



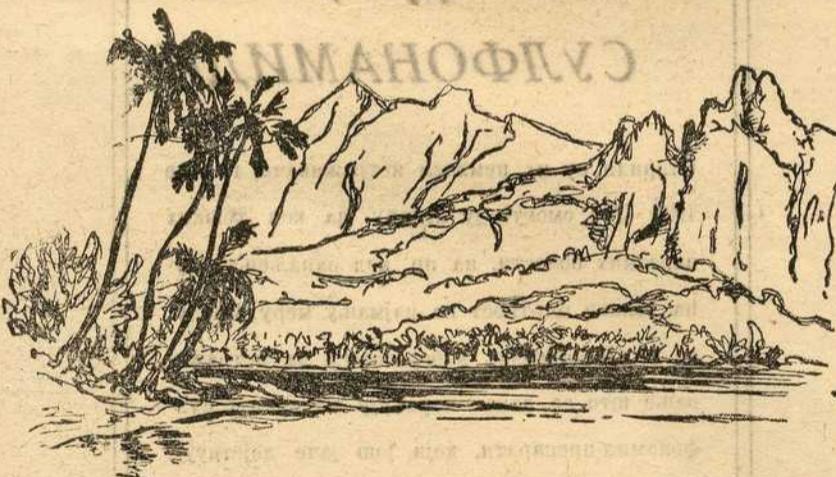
Тахити - Острво Слободе

Писац овог врло занимљивог чланка — специјално написао за „Козо“ и илустратор је самог аутора — Ханс-Гинтер Естерайхер креатар је једрилицом пред сам ват по целом Тихом океану. Тако је посетио и Тахити, чувено место романтично и живописно острво. Ту се, својим очима могао уверити да романтика и чар далеких острва још нису измињали и да још не припадају прошlosti...

„Папите“ је прашњава пропинцијска варошица, у којој више нема урођеника. Ту живе белци, Кипези и свакојаки мелези: пољубели, полужутути и полусмеђи. Само је остао оквир природе. Папите, главна варош Тахитија и Океаније, мрља Јужнога мора...



Затворио сам књигу и скинуо паочаре против сунца. Непријатно је прочитати пошто сам 110 дана пловио једрилицом преко Пацифика, „Ирања-



иа провинцијска варошица...“ А колико сам се био радовао плавим брдима, лепим смејим људима, воћу и поврћу које тако дugo писам окусио. Кад тамо а писац вели: „пека мрља“.

Већ од раног јутра видимо острво Тахити које је изронило из мора. Мили плави брежуљак вири из запенушеног мора. Примичемо му се брзо, јер су нам једра пуна ветра који постојано дува. Полагају се брежуљак из воде. Око подне видимо већ цео планински венац и пред вече, пошто смо се цело по подне испомагали помоћним мотором, пред нама се указује цела панорама тамноплавих, стрмих планина. Пред вече мотор се утишао и то смо провели под једрилицом пред велим запенушеним рифом.

Стојим поред ограде на палуби и удинем посle дугог времена поново мирни садашње земље, мирис безбрojног биља и цвећа. Не могу да спавам. Тихим нокрилом ђуља се једрилица пред тим и изузетом Тахитија. Равномерним звуким ударцима удара море о риф. Испод брегова у даљини блистају мала цвећа светла као да се такмиче са милијардама звезда тропског неба.

Иако сам пробдео скоро целу ноћ, не осећам ни најманji умор кад је иза њудљивих планинских врхова на острву засјао сунце. Мотор је опет забрекао и једрилица је полако пришла малом отвору на рифу.

Појавио се мали чамац са жутом заставом. Карапин!

„Бон жур, месје“. Француски колонијални лекар у коректној тропској униформи. Показујемо своје хартије.

Стиже и бело обожени чамац са лоцом. Мали француски лоц прелази на палубу једрилице да нас проведе кроз риф. Лаким покретима руке показује нам правац пута.

Захвати нас високи талас и заједно са њим улетимо из запенушеног мора у тиху, смаргнозелену лагуну.

То је лакле Папите! Палме. Дугачак кеј. Мале беле једрилице везане у жећима уз кеј. Пребалују нам даску на палубу. Излазим на конно. Дуж улице на коју једноспратне, дрвене куће с енглеским, кинеским и јапанским илјиницама. Отмене лимузине поред старих, високих Фордових кола. Препуни омнибуси јуре амо-тамо кроз маши шарено одевених људи свих раса. Камена зграда на плажи: хотел „Стјарт“. Зграда поште је од дрвета, гувернерова резиденција са мермерним стубовима и ресторан „Кинг“ од дрвета. Изгледа једини ресторан на Тахитију. Не, није. Постоји још „Лафает“, четрнаест километара ван вароши. И „Лионел“ за урођенике, рече ми били сопственик радње у којој сам куинио хартију.

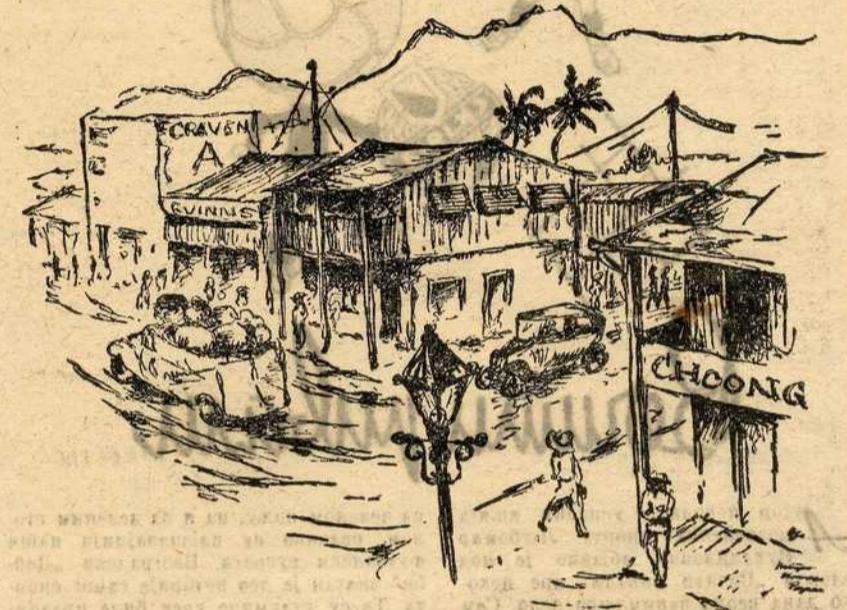
Охлађен, скоро разочаран вратио сам се на брод. Стварно мрља Јужнога мора. Пишем писма, дневник и вечерам у малом кинеском на јалу. Мени је кинески.

— Остајемо три дана, решисмо једногласно. Можда су мања острва интересантнија и лепша.

Усправљам се на лактове. Предајем седи „Коко“ и нева. Њене бадемасте очи блистају у мраку. Цвеће Тахитија, тиаре, бели се у њеној бујној коси. Кожа јој угастила. Као кафа, пише мој путовој. И кад се осмехне блистају јој зуби. Као дирке на клаџиру...

Но посао чека. Морам на Нови Зеланд. Седамдесетети дај поручисмо водича-лоца. На палуби све је спремне. Крећемо у 11 часова.

У подне потесна најс лоц у ресторани „Кинг“ где смо ставили растанак да треба да побемо. Пунчом од рума олакшавамо себи растанак. Полагајо



Другога дана решисмо: „Остајемо недељу дана!“ Недељу дана доцније долазимо до уверења да то није доста. Остајемо још четрнаест дана.

Још четрнаест дана?

А остали смо два и по месеца. Седамдесет и пет дана! То је та тахитанска болест. Човек не може да се одвоји од острва. Седамдесет и пет дана живели смо очарани острвом и љубима на њему.

Шта нас је задржало?

Плаве ноћи, кад смо седели на кеју слушајући грмљенину са рифа, шум ветра и тиху песму гитара? Лутају по зеленим гајевима палми или сунцем обасјаним за сребрним, хладним изворима поред њих? Риболов на рибе чаробних боја са урођеничким колпима, кад смо били одевени само у „парео“, урођеничку кецелу око бокова? Или тахитански пунч од рума, наркотички мирис цвећа или раснуштене ноћи кад је наш седокоси машинаста играо се једном Тахитанком „хуахулу“?

„Тахитанска болест“ ухватила је нас као и многе друге пре нас. Стефенсон, Дарвин... си су они подлегли чарима острва. Морнари се нарочито заљубљују у то острво.

И ми смо се били заљубили.

Крећемо на брод. Прате нас сви наши пријатељи. Мадам Одије, која нас ће позвати на своју плантажу ваниле, Жалета, која нам је приредила праву тахитанску вечеру, месје Корез, који нас својом јахтом испратио до рифа, и све драге девојке: Коко, Миро, Тапета, Турија, Кипси и Рери. На растанку нам при дуну као да смо добили борице. Јене девојке нам машу:

— До виђења!

Полагајо се одваја лађа од кеја. Око врата ми виси неколико мирисних венаца „таире“. Сечемо лагуну дуж кеја. Сви ѡуди нам машу. Стотине бељих марамица.

Висок талац подиже нашу лађу. Риф громи, сав запенушен, с обе стране брода. Скинуо сам венце и бацио их у таласе. Коко ми је рекла: „Старо верование каже: ако цвеће не потоне враћићеш се једном.“

Моји венци плијаву и ја се радујем! Мотор је заујтао, лоц се скинуо и ми дижемо једра. У тишини која је завладала сви мислимо на „малу мрљу Јужнога мора“

Кажу: мелези, пијанство, болести, морнари са бојних бродова покварили су Јужно море.

Но чари Тахитија оставу!

Вол најд ботоком

Поточе бистри, како те волим!
Знаш ли да љубав ти си ми сва?
Твој већни шумор срећа је моја;
Другови — твоје камење с дна.

Пајуље бистре, теките само!
Песма је ваша најлепши пој.
Знате ли, капи, о да ли знаете,
Да песма ваша живот је мој?

О, некада сам, поточе хучни,
О дивној срећи снебо и ја.
Буднотност ковах ћо осмех лепу,
Љубав — о, да ли свет такву зна?

Пустих ли жеља! Падајте сузе!
Поточе, видиш дубљи си сад.
И буди срећан, јер бићеш веџан
Ко што су већни мој бол и ја!

Шуми и слушај најтежи уздах,
Истину моју болну ти знај:
Да је има жеље, о да ли има.
Невољен проћи кроз живот тај?

Поточе бистри, како те волим!
Знаш ли да љубав ти си ми сва?
Твој већни шумор срећа је моја;
Другови — твоје камење с дна.

СТАТВИЧАЧИВИ БИБЛИОТЕКИ И СТАРИХ ОБИЋАЈА ТАРАЧА
СТАВИЧАЧИВИ ОД НАСЛОВАД ЗАДАЦИ ВОДИЧИ ПОДСНОД
СТАВИЧАЧИВИ ВОДИЧИ ПОДСНОД

СТАВИЧАЧИВИ МИЛАН ВАСКИН

Лубомир Вукадиновић



Вечити ривали

Аутор неколико успешних књига посвећених спорту Љубомир Вукадиновић објавио је под насловом „Вечити ривали“ пре неколико дана веома занимљиво дело. Сам наслов указује већ на садржај. Реч је о традиционалним утакмицама изједнаких београдских клубова: БСК-а и СК 1913. Утакмице вечитих ривала

на зеленом пољу, па и за зеленим столом, свакако су најзначајнији наши футбалски сусрети. Београдски „Дерби“ знатан је део историје самог спорта. Те су утакмице увек биле празници футбала, право славље, футбалске исластице и извори најизменичних радости навијача оба табора. И увек су те борбе биле и занимљиве и уз-

будљиве. Писати о њима значи писати историју 141 сусрета. Значи оживети успомене на све утакмице од пре тридесет година па све до данас. И у књизи, живо и илустично писаној, пред нама се одмотава филм. Ту су ветерани, па млађе генерације и најзад садашње.

Књига је врло занимљива. У њој ће читаоци, љубитељи спорта, наћи све оно што их заинтересује. Историјат и опис

појединачних важних или необично узбудљивих утакмица, галерију старијих и младих, разне анекдоте, и најзад, оне статистичке податке који речитије од свега говоре. Укусно опремљена, са лепим корицама Ђорђа Лобачева, богато илустрована фотографијама, последња књига Љубомира Вукадиновића стваран је допринос нашој спортској књижевности која иде добрым путевима.

ИСТОРИЈСКЕ и друге Снегодоже

СТЕРИЈА И ВАШАР

Јован Стерија Поповић радио је про-водио вече у кругу својих пријатеља, али жени никада не би казнио куда стварно одлази. Једно вече јој рече да је позван вршачком владици. Када га један од пријатеља запита што же ни не каза истину, Стерија одговори:

— То чиним из два разлога. Прво што жена не мора све да зна. Друго што сам ту тактику научио од свог покојног оца. Када би ишао некуда па вашар, он би увек крно мету свог путовања. Једном је кренуо из Вршица у Бечкерек на вашар са својим коњима Минком и Галином, које сам ја у свом „Кир-Јањи“ обесмртио. Ношао је тако као да иде за Панчево, па тек после заокренуо. Слуги, који се чудио, овако је објаснио: „Ко нас види, не мора одмах да зна да ја путујем у Бечкерек на вашар!“ — Тако је мој отац радио, па тако и ја. И сад путујем на вашар, само другојачији, па моја жена не мора да зна на који. Нека дожи да ћу на владичин, а ја идем на сасвим други!

ДА ЛИ ЈЕ ОН ТАЈ

Књижевник и професор Милан Ј. Недељковић као народни посланик био је неко време и претседник једног отсека скупштинског финансијског одбора. Једнога дана дође му неки отпуштени сеоски бележник, али не из ње-

гова краја, и умоли га да се заузме да буде поново примљен у службу, коју је само због „интрига“ изгубио. Недељковић, који је хтео свакоме да учини, обећа да ће се заузети само ако о нему добије добра обавештења.

Идућег дана скупштински послужитељ пријави Недељковићу неког господићу. Кратковид, а верујући да пред собом има оног истог бележника од јуће, Недељковић уместо поздрава отвори викину на свог посетиоца:

— Но, лене ствари сам о вама чуо! Како се само усуђујете да изајете пред мене? Ви сте озлоглашени пијанац, пронесвирили сте паре...

Посетилац је разгорачених очију слушао те „похвале“. Најзад се прибра и примети:

— Господине посланиче, па пита мислите, ко сам ја?

— Па висте отиштили бележник!

— Не, господине! Ја сам шеф каби-

нета министра финансија! Послао ме

господин министар да за данас попо-

дите хитно сазовете седницу одбора!

СМРТ ВЕЛИКАНА

Када је велики и паметни Козима од Медичи, кога су звали такође и „очем домовине“ лежао на сарти, нагнула се његова жена несрећно и са страхом преко њега. „Зашто затвараш очи?“ упитала га је тихо. Козима се лако пасменио. „Да би се на то напакао“, одговорио је он.

Снајено оружје:

СУЛФОНАМИДИ

Открили су их немачки истраживачи, године 1935. Они омогућују лекару да код тешких заразних болести, па пр. код запаљења плућа, смањи смртност на најмању меру. Заслуга је Шерингових лабораторија за истраживање што се данас израђују модернији сулфонамид-препарати, који још јаче дејствују.

SCHERING-ОВ ЛЕК



Гасића,

Културни ступањ епохе у којој живимо изискује од нас да будемо уредни. Првостепени фактор који одлучује о Вашој спољашњости јесте Ваша фризура. Ако желите идивидуалну фризуру и боју косе а поред тога да Ваша коса очува сјај и свежину код бојадисања и трајне ондулације, обратите се стручњаку који познаје структуру и отпорност фермената Ваше косе.

ЗВОНКО, фризер, Св. Саве бр. 12

ПАЖЊА!

Продавцима златног накита

Не продајте ни једног парчета Вашег златног накита, дијаманата, брилијаната, драгог камења и златних зуба док потпуно не би били упућени у њихову стварну вредност. Зато ако већ продајете појудите свима купцима а напослетку у Вашем је интересу да попудите познатој и дугогодишњој фирмама „ВРАЧАР“ која се не упушта у процену али ћете се уверити да „ВРАЧАР“ стварно плаћа по највишим дневним ценама. „ВРАЧАР“ трговина старог златног накита и трговина антиквитета.

Београд, Палилулска ул. бр. 6 продужење Душанове ул. до Бајлонове пиваре. Тел. 28-706. Дорћол — Дорћолска пијаца.

38710. 1-1

Златан накит

НЕ ПРОДАЈТЕ А ДА НЕ ПОНУДИТЕ НА ПОСЛЕТКУ
И ФИРМИ КОЈА НАЈВИШЕ ПЛАЋА

»ШАЈКА«, Кн. Павла 50

38708. 1-1

Фото-апарате и догледе

купује и највише плаћа позната
фирма

»ХУМ«

Балканска 13. — Телефон 25-370.

38691. 4-5

ЗЛАТАН БРИЛИЈАНТСКИ НАКИТ И ТЕПИХЕ

НАЈВИШЕ ПЛАЋА

»ГРАД РАВНО«, Вазнесенска 4

(ПАЛАТА ОФИЦИРСКА ЗАДРУГА) ТЕЛ. 28-035.

38709. 1-1

ДОБРОЈ ДЕЦИ

купиће тата и мама играчке у јадан

ВОЈИСЛАВ СИМИЋ

Краља Александра 279

преко пута Гајине кафане

Трговци! Поједије играчке зајемо са одобреном пеком на виш.

38707. 1-1

ДЕЧЈЕ ВЕСНИК

ЗА ДЕЦУ, ДА СЕ РАЗОНОДЕ И ПОУЧЕ

Пријатељи

ГИШЕ: А. КОЈАДИНОВИЋ

Ал злобна маћеха још милости нема,
Па још више вуне за сутра јој спрема.
Девојка је опет поред краве села,
И уз њену помоћ и ово испрела.
Све ово маћехи сад више не годи,
Реши се да сутра девојку уходи.
Јер беше мислила да девојка лаже.
Па хтеде видети ко јој то помаже.
И нареди ћерки да скривена нази,
Ко пасторки увек у помоћ долази.
И кад ћерка виде пасторку и краву,
Отрча и јави мајци слику праву.
Сад злобној маћехи беше сасвим јасно:
Па стаде пред мужа и рече му гласно:



„За нашу је кућу и све нас најбоље,
Да се ова крава још одмах закоље“.
Муж је своју жену стално одбијао.
Ал најзад му њезин предлог додијао;
Па како је жена и то хтела знати,
Он одреди време кад ће краву клати.

V.

Девојка убрзо за ово дознаде,
Па за кравом-мајком нарицати стаде.
А кад се девојка растужи још јаче,
Запита је крава: зашто сада плаче.
Кад крава сазнаде да умрети мора,
И то још убрзо — чим заруди зора,
Својој ћерки рече да не плаче више,
И да своје сузе још одмах убршиш;
Препусти ме сада мојoj вељој беди,
Ал од мога меса никако не једи;
Већ све моје кости заједно покуни,
Па позади куће закопај у руни.
Кад ти шта устреба — по дану ил ноћи,
Моме гробу доби, ја ћу ти помоћи.
Девојка је све то лепо послушала,
И позади куће кости законала.

VI.

У девојке ове беше име Мара,
Ал како је често била крај бунара,
Чистила огњиште и судове прала,
Маћеха је ружно Пепељугом звала.

VII.

Једног дана тако — недеља је била;
Маћеха се с ћерком лепо опремила;
Нераздвојне беху, јер се много воле,
Пођоше у цркву да се Богу моле.

Пре одласка свог маћеха се сети,
Младој Пепељузи опет да се свети;
Па ма да је ову чеко грдан посо,
Разбацио по кући пуну шериу просо.
Затим Пепељузи са претњом нареди,
Да доподне све те послове уреди;
Да просо покупи на и ручак екува,
Иначе кад дође — нек се добро чува.
Јадна Пепељуга забрину се много;
Ко би толки просо нокупити мого.
Стога Пепељуга беше сва у страви,
Од злобне маћехе — када се појави.
Шта сада да ради размишљати узе,
Па поче да плаче и да лије сузе.

(Наставиће се)

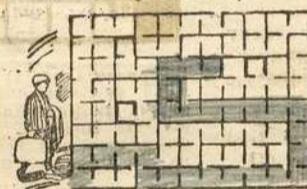
Мали Јова

За рођендан од мамине
Доби књигу Јова.
Разгледа је, читао би.
Али незнана слова.

Зато књигу мами поси.
За садржај нити
Он ће мирно крај ње сести
Да му приче чита.

РАДМИЛА ЂОРЂЕВИЋ

Соба Марка Феријалца



Марко је феријалан и стигао је
пред огромну зграду у којој су
четири собе одређене за чланове
Феријалног савеза. Шта мислите, у којој соби се налази по-
стеља која је резервисана за
Марка?

Иде је Колумбо?



Овде видите Колумбове лађе на
другом путовању у Нови Свет.
Ту је и Колумбо, његов помоћник
и краљица Изабела. Да ли их видите?



Лавиринт

Лавиринт је заиста страшан. Попите, прак, храбро за првом стварницом, и ако сте вешти досежете до друге за три минута! Гледајте на сат и покушајте!

Дашти ми ти гашто?

Ствар сам крупна или мала
Од стакла сам, ил' метала:
И првост сам а и фина.
И прекупна и јефтина.
Управљам се по том вазда.
Како ми је богат газда.

Немам очи, али гледам,
И сакинти ништа не дам.
Сни, пведа мном када стое.
Откривај тајне своје.
Неки с волјом, неки гљивно.
Тако чине свакодневно.

Ја бесплатно сваког примам
И паки чудни имам:
Све што видим, одмах ја вам
Без погрешке подражавам.
Без покрета и без вике.
Дајем одмах живе слике.

И сликар је сваког чикам:
Да наслика што ја сликам
Ал' изжало то си знају
Моје слике кратко трају
(Ко размисли само мало
Знаће да сам
(Огледало)

А-а

Биоскоп код куће



Ево вам како да направите пе-
парона у чамцу. Чамац и шешир
исечите од хартије, а улица може да буде неки штапић или
жича.

МАЛА ТИНА

Цело ово јутро
Наша сећа-Тина
удешава лутку
да јој буде Фина.

„Ију, моја Ципо
ал' ће бити лепа
замисли, -шијем ти
блузицу од крепа“.

„Погледај се Ципо
ал' Фино изгледа;
наша сећа Мара
пуни ће ој једа“.

„А сукиња ће бити
теби чак до пета
шешња ће имати
као наша тета“.



„А сад Ципо пази се
да ми будеш чиста;
лепо сам те обукла
да све сјаји, блиста“.

Ја не волим стално
те хаљине прати,
ако будеш добра
шешњи ћу ти дати.

Олга Т. Зупан,
ученица III разреда гимназије

Порција сладоледа

Наравно, сви ће казати да је
то посерија сладоледа, такозвани
корнет. Али ми вам кажемо, и
то не напамет, да то може да
буде и нешто друго. На приме-



може да буде млада жена са модерним шешнором.

Да ли смо у праву када тако тврдимо? Хајде, проверите.

Једне јесени

Ној јесења. Лашће
усахнуло, вене.
Тути цвеће свело.
А мајчине зене
умире и ишту.
ишту још... још... мене.

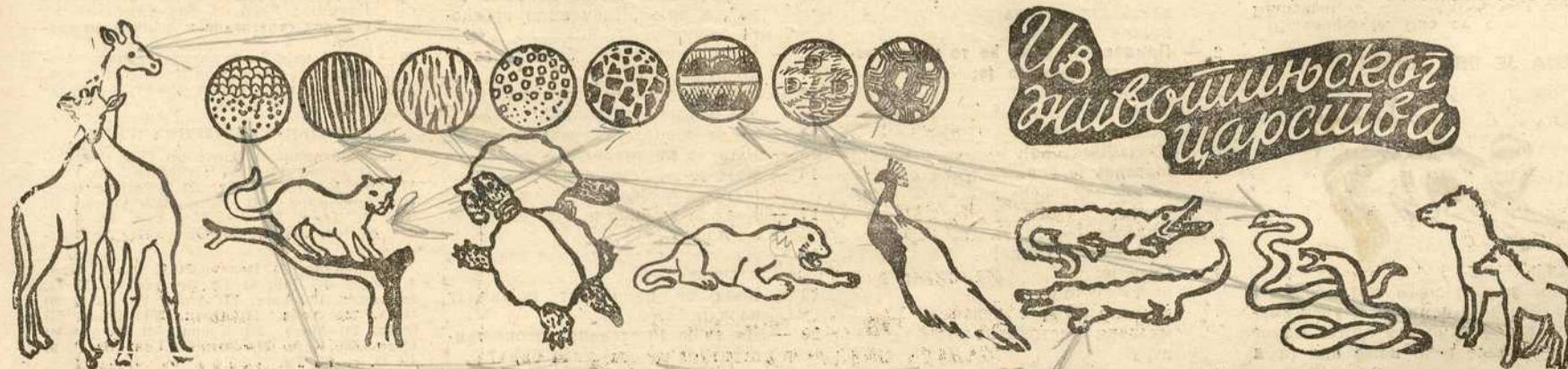
Тутим. Слушам ветар
што у окне бије.
Жуте лиске лете.
„Мајко, зар већ... сада
— па ја сам још дете“
А она ме гриди:
„Не, никада ми није.“
А глава јој пада.

И мој болан узада
и јаук кроз сузе:
„О, јесени груба,
на зар ми све узе,
све од моје, среће:
мајку шуму, цвеће...“

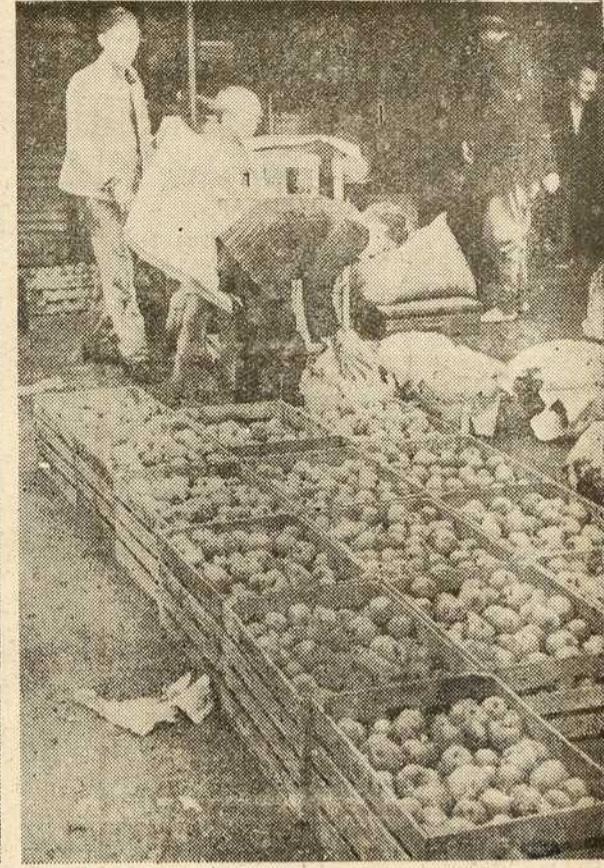
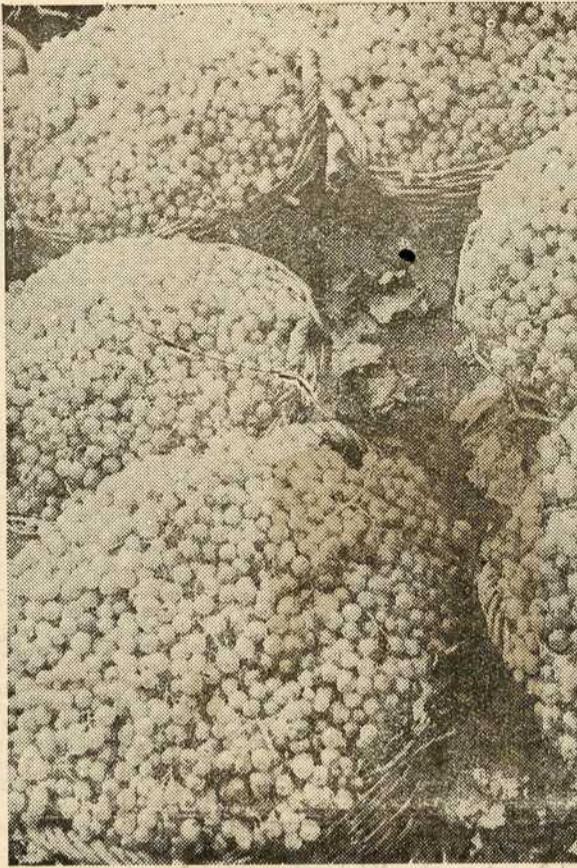
М. ВАСКИН

РЕШЕЊЕ РЕВУСА

М. (т)ан(е), (с)ит(о), И. (д)ина(р).
Звезде Ла, је = Манити и на
звезде лаје



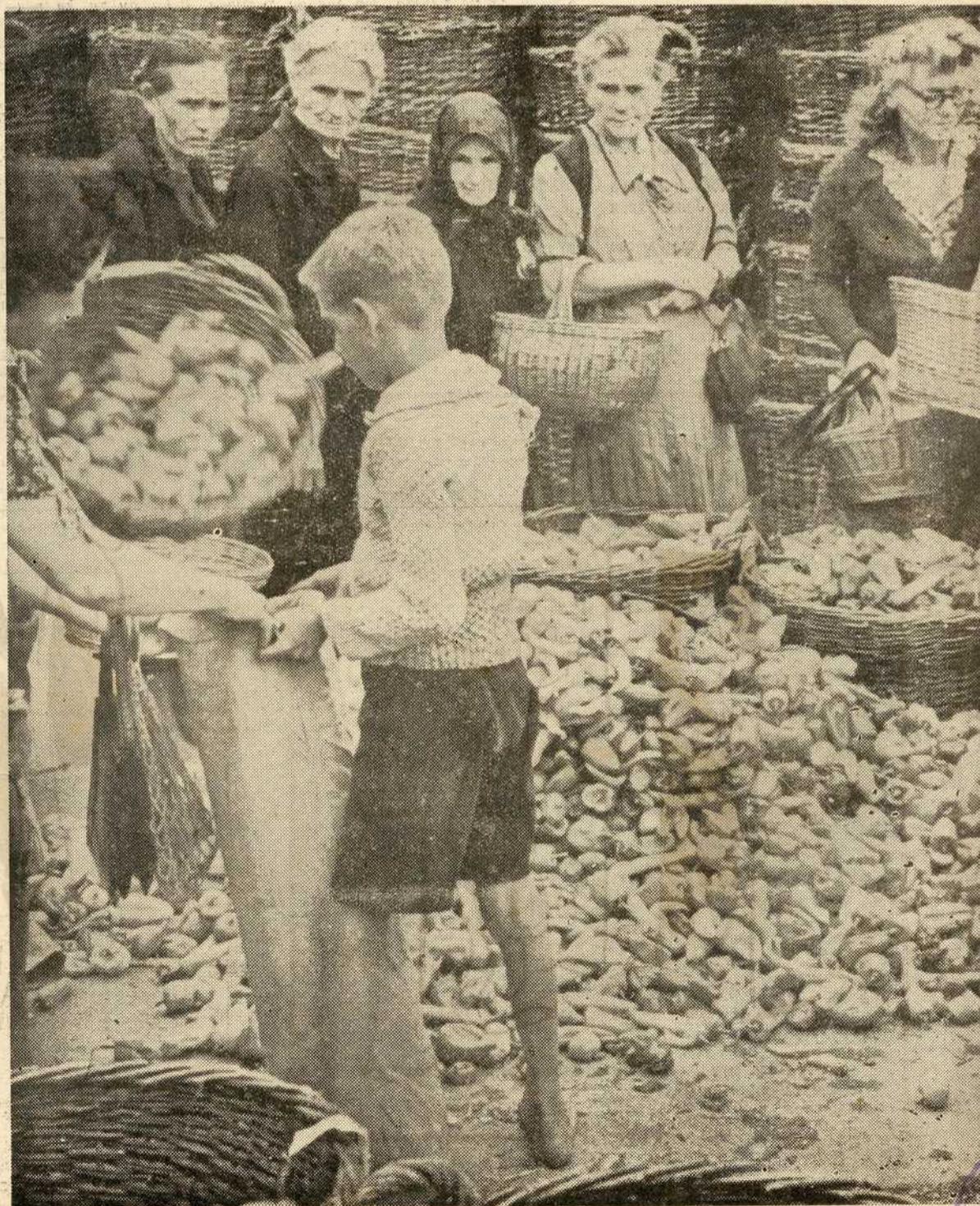
У осам кругова налазе се примерци коже ових осам животиња. Остављамо вама да одредите шта којој животињи припада.



(Снимки: А. Симић)



Спрема се Зимница



Есен је на прагу а тиме и бриге домаћица жељих да спреме што бољу зимници. Земља је ове године добро родила. Плодови земље били су обилати. Било је дosta поврћа и много воћа. С те стране бриге вредних домаћица смањене су. Поврћа и воћа било је колико се само пожелети може, али није увек било баш потпуно приступачних цена. И ту су настале нове бриге, али су, Богу хвала, и оне некако пређене и домаћице су биле у могућности да спремају зимницу. Не тако богату као ранијих предратних година, али ипак довољну, ма да окромњују.

Последњих дана и недеља пијаце су пружале веома живу слику. Живу и живописну слику разних витамина. И међу пуним корпама кромпира, цајковима пасуља, гомила лука, венаца паприке, сандука грожђа, јабука или шљива и свега осталог домаћице су имале велик избор. Свак је могао да купи што је захелео и што је — могао. Пиљари и сељаци, домаћице и домаћини, па и радознали по цео дан су били на окупу. Пазарило се, ценкало, продавало и куповало. Куповало се на велико и мало и носило кући.

Зимница се спрема.

КАЛЕНДАР

Коло хумора

МОГА КОМПИЈЕ

НЕДЕЉА 19 СЕПТЕМБАР.



Вајка се јуче онај наш сусед не жења гости компанији:

— Знате ли гости компанија да је паметна ова наша компанијица Бе-за... Има памети за двоје, па не знам да ли да је узмем за жену?

Гости компанија га олмери на рече:

— Е, ако је паметна за двоје онда да је узмете у сваком случају и неодложно.

ПОНЕДЕЉАК 20 СЕПТЕМБАР.



Читали сте већ о јном нашем суседу што га зовемо „везана врена“. Е, па оп, пре неки дан изашао у штетњу с једном нашом лепушкастом су-сетком, девојком. Нем као риба ко-рачао је крај ње. Одједном девојка му је рекла, кад јој досадило њено-во вукање:

— Данас ми писте рекли није-дне саветне речи!

„Везана врена“ поћута па онда одважи:

— Мармелада!

УТОРАК 21 СЕПТЕМБАР.



Један наш познати сликар показује своју тек до-вршну слику је-тном свом пријатељу и заисно му говори:

— Погледај... Зве контуре се губе у ружичастој магли, а груба стварност претвара се у чаробан сан... Јединствен штимунг, зар не?

— Ама, којешта човече, Ја све-го, брате, не видим...

— Како не видиш?

— Тако депо. Не видим од како сам постао антиалкохоличар.



Учитељ (мислећи на јмоболника): — Шерице, кажи ми како се зове човек који по цео дан говори, а нико га не слуша, јер говори којешта. Речи ћу ти да реч почиње словом „у“.

Бак: — Учитељ, гости учитељу!

СРЕДА 22 СЕПТЕМБАР.



Имамо у компанијију једног симпа-тичног суседа. Си-ној он дошао у на-ше друштво и гости компанија окунило да га задиркује. Пред целим друштвом

испирао ову причу:

— Замислите, овом нашем ком-панијију лекар процнао да има пант-њичару. Кад је то утврдио рекао му је да не га брзо ослободити пант-њичаре. На то је овај — вели компанија завацио:

„Само немојте да је убијете гости докторе. Ја сам, знате, члан Дру-штва за заштиту животиња“.

ЧЕТВРТАК 23 СЕПТЕМБАР.

Узео гости ком-панија свог шврђу, синчића, да кори:

— Хајде лешити но, устај! Ко рано рани две среће гра-би! А, ти још спа-ваши... Ево видиш ја сам јутрос пашао новчаник пун парса, зато што сам већ изишао из куће у седам сати... А да сам ишао још раније ко зна шта би још пашао...

— А, шта мислиш, тата, кад ли је морао да устане онај јадник што је изгубио тај новчаник!

ПЕТАК 24 СЕПТЕМБАР

Био гости компанија опет у суду не-ким послом на нам прича како је присуствојао неком суђењу и тако се развио обакав ди-јалог између суди-је и јошне свједочње, иначе позна-те мондике:

— Колико вам је година?

— Двадесет и две!

— Извините, ви ме писте, изгле-да, разумели. Ја сам мислио колико сте стари, а не колико вам је раније било...

СУБОТА 25 СЕПТЕМБАР

Наши гости компанија је врло те-пиког укуса. Тако јуче била да купи шешир. Трговац јој показао један, али она одговорила:

— То је сувише старински модел. То се више не носи.

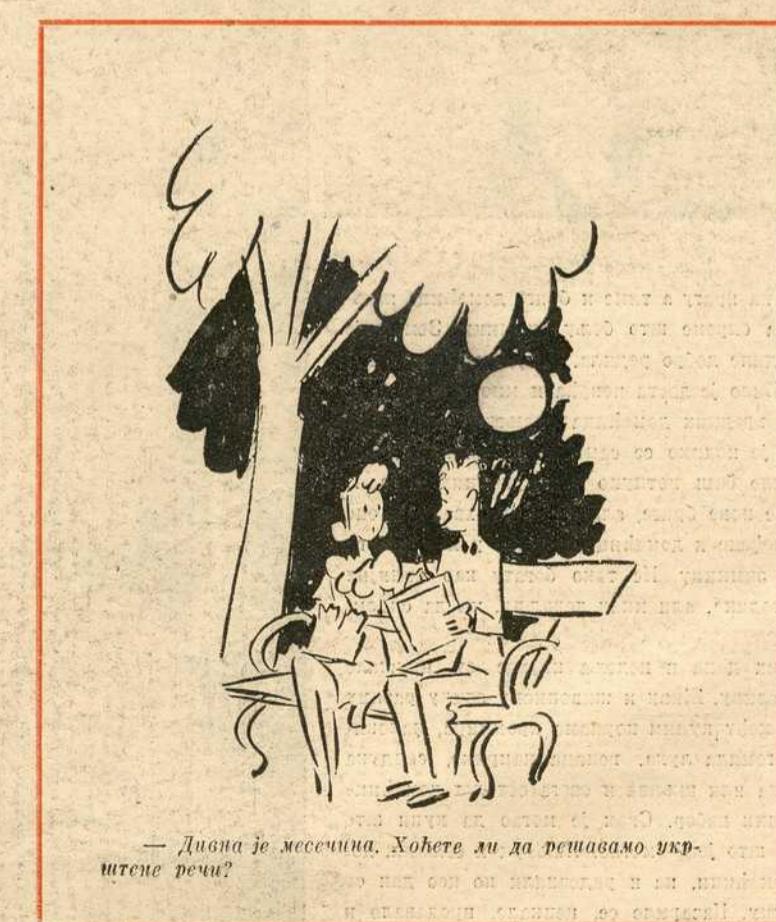
— А, овај? — пожурио трговац да јој покаже други.

— Тад још мање долази у обзор. Такав шешир носи попа Београда...

M-k



— Хто сам само да вам јавим да вам је саксија о цеојем пала са балкона!



— Дивна је месецина. Хочете ли да решавамо укр-штепе речи?